

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทะเลาะวิวาทใช้ความรุนแรงของนักเรียนอาชีวศึกษา

ในการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทะเลาะวิวาทใช้ความรุนแรงของกลุ่มเยาวชนที่เป็นนักเรียนอาชีวศึกษา ซึ่งการทะเลาะวิวาทใช้ความรุนแรง ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ส่วนคือ ส่วนที่หนึ่งกล่าวถึงความหมาย ลักษณะ รูปแบบของการทะเลาะวิวาทใช้ความรุนแรง โดยบรรยายถึงความหมายของนิยามศัพท์ต่าง ๆ ตามบทบัญญัติหรือตามเจตนารมณ์ของกฎหมายนั้น ๆ ส่วนที่สองจะบรรยายถึงแนวคิดและทฤษฎี และสาเหตุของการทะเลาะวิวาทใช้ความรุนแรงของเยาวชนกลุ่มนักเรียนอาชีวศึกษา และส่วนที่สามคือ การบรรยายถึงแนวคิดทฤษฎีในการป้องกันการทะเลาะวิวาทใช้ความรุนแรงของนักเรียนอาชีวศึกษา เช่นการกำหนดมาตรการทางกฎหมายในการเพิ่มโทษผู้ยุ่ง สนับสนุนให้นักเรียนอาชีวศึกษากระทำความผิดทะเลาะวิวาท

2.1 ความหมายของนักเรียนอาชีวศึกษาและความเป็นมาของการทะเลาะวิวาทใช้ความรุนแรงของนักเรียนอาชีวศึกษา

2.1.1 ความหมายของนักเรียนอาชีวศึกษา

นักเรียนอาชีวศึกษา¹ ตามพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 ได้ให้คำนิยามไว้ว่าการอาชีวศึกษา หมายถึง กระบวนการศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพฝีมือ ระดับเทคนิค

¹ พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 มาตรา 4 การอาชีวศึกษา หมายความว่า กระบวนการศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนา กำลังคนในด้านวิชาชีพระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี

มาตรา 6 การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพต้องเป็นการจัดการศึกษาในด้าน วิชาชีพที่สอดคล้องกับ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนการศึกษาแห่งชาติ เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพ ระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี รวมทั้งเป็นการยกระดับ การศึกษาวิชาชีพให้สูงขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการ ของตลาดแรงงาน โดยนำความรู้ในทาง ทฤษฎีอันเป็นสากลและภูมิปัญญาไทยมาพัฒนาผู้รับการศึกษาให้มีความรู้ ความสามารถในทางปฏิบัติ และมีสมรรถนะจนสามารถนำไปประกอบอาชีพในลักษณะผู้ปฏิบัติหรือประกอบอาชีพโดย อิสระได้

มาตรา 9 การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพตามมาตรา ๖ มาตรา ๗ และมาตรา ๘ ให้จัดตามหลักสูตรที่ คณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนด ดังต่อไปนี้ (๑) ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (๒) ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (๓) ปริญญาตรี สาขาเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ คณะกรรมการการอาชีวศึกษาอาจกำหนดหลักสูตรที่จัดขึ้นเพื่อความรู้ หรือ ทักษะ ในการประกอบอาชีพหรือการศึกษาต่อ ซึ่งจัดขึ้นเป็น โครงการหรือสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะได้

และระดับเทคโนโลยี ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ และแผนการศึกษาแห่งชาติ รวมทั้งเป็นการยกระดับการศึกษาวิชาชีพให้สูงขึ้น ซึ่งพออนุมานได้ว่า นักเรียนที่ศึกษาสายอาชีพทุกสาขา อาชีพทั้งสายเทคนิค สายพาณิชยกรรม สายศิลปกรรม และสายคหกรรมของทุกสถาบันการศึกษาเปิดทำการเรียนการสอนตามพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ.2551 ซึ่งประกอบด้วยหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง และหลักสูตรประกาศนียบัตรครูเทคนิคชั้นสูง และไม่ใช่นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.ปลาย) โดยเป็นเยาวชนที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป จนถึงระดับโตเกิน 20 ปีบริบูรณ์ เนื่องจากกลุ่มนักเรียนเหล่านี้ บ้างย้ายสถานศึกษา บ้างหยุดพักการเรียน บ้างกลับเข้าเรียนใหม่ จึงทำให้กลุ่มคนมีอายุหลายระดับ นักเรียนอาชีวศึกษาที่ผู้ศึกษาให้ความสนใจการศึกษาคือ นักเรียนสายช่างต่าง ๆ เช่น ช่างกล ช่างยนต์ ช่างไฟฟ้า เป็นต้น เพราะนักเรียนกลุ่มนี้คือกลุ่มที่ก่อเหตุทะเลาะวิวาทใช้ความรุนแรงกันกันนั้น และส่วนใหญ่เป็นนักเรียนสายวิชาชีพช่าง เพื่อความเข้าใจในการศึกษาดังนี้จึงต้องมีการแยกอธิบายความหมายของนักเรียนอาชีวศึกษาและนักเรียนมัธยมศึกษา เปรียบเทียบกันเพื่อเข้าใจตามเจตนารมณ์การก่อตั้งสถานศึกษาตามกฎหมายต่าง ๆ ดังนี้

ซึ่งตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551² ได้ให้คำนิยามไว้ว่า การอาชีวศึกษา หมายถึง กระบวนการศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ และ แผนการศึกษาแห่งชาติ รวมทั้งเป็นการยกระดับการศึกษาวิชาชีพให้สูงขึ้น เพื่อสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยนำความรู้ในทางทฤษฎีอันเป็นสากลและภูมิปัญญาไทยมาพัฒนาผู้รับการศึกษาให้มีความรู้ ความสามารถ ในทางปฏิบัติและมีสมรรถนะจนสามารถนำไปประกอบอาชีพในลักษณะผู้ปฏิบัติหรือประกอบอาชีพอิสระได้ เน้นการแก้ปัญหา การสร้างองค์ความรู้ในอาชีพ มีบุคลิกภาพ คุณธรรม และเจตคติที่ดี เพื่อประโยชน์ในการผลิตและพัฒนากำลังคนสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันสามารถจัดการศึกษา ตามวรรคหนึ่งในหลายรูปแบบรวมกันก็ได้

² พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 มาตรา 4 การเพิ่มพูนความรู้และการฝึกทักษะอาชีพพระยะสั้นหรือระยะยาว ทั้งในและนอกสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันการอาชีวศึกษา ซึ่งจัดขึ้นเป็น โครงการหรือสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ ภายใต้อัตลักษณ์ที่คณะกรรมการอาชีวศึกษากำหนด

เป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการจัดการอาชีวศึกษาที่สำคัญที่สุดนั้นจะอยู่ที่การมุ่งพัฒนาคนให้เต็มตามศักยภาพ โดยคำนึงถึงสภาพแวดล้อม ความมั่นคง ยั่งยืน การให้การศึกษาดูตลอดชีวิต มีคุณวุฒิวิชาชีพ โดยจัดการเรียนรู้แบบเปิดและยืดหยุ่น มีการรับรองและเทียบโอนประสบการณ์ ให้ความสำคัญกับการอาชีวศึกษาในระดับสูง โดยกำหนดเป็นวาระแห่งชาติ มีการปฏิรูปการลงทุนให้สอดคล้องกับแผนพัฒนา มีเกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัดต่าง ๆ ในการจัดการ มีการเชื่อมโยงระหว่างการศึกษาที่หลากหลายเข้ากับการทำงานจริงโดยการใช้หลักสูตรฐานสมรรถนะ การใช้ทักษะหลักและทักษะที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิต บุคลากรด้านการอาชีวศึกษา ต้องมีคุณวุฒิ คุณภาพและคุณสมบัติที่เหมาะสม มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษาและผู้ปฏิบัติงานสายวิชาชีพมีความสำคัญเทียบได้กับสาขาวิชาอื่น ๆ

จากความหมายของการอาชีวศึกษาตามพระราชบัญญัติข้างต้นทำให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งการอาชีวศึกษาขึ้น เพื่อให้การศึกษอาชีวศึกษามีกระบวนการผลิตและพัฒนากำลังคนที่มีลักษณะเฉพาะทาง จากหลักสูตรการเรียนการสอนสายอาชีพระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง และประกาศนียบัตรครูเทคนิคชั้นสูงนั้น ซึ่งเป็นระดับการศึกษาต่อจากระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ช่วงอายุระหว่าง 15 ปี - 18 ปี ขึ้นไป เพื่อให้สัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยี มีเจตนารมณ์ทำให้บุคคลมีความรู้ มีทักษะในวิชาชีพพื้นฐานและเฉพาะทาง และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีสมรรถนะในการประกอบอาชีพอย่างมีคุณธรรม สามารถสร้างผลผลิตและรายได้ อย่างมั่นคงยั่งยืนนั่นเอง

ดังนั้น เมื่อทราบถึงการศึกษาด้านอาชีวศึกษาแล้วจึงควรทราบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาควบคู่ไปเพื่อสามารถเปรียบเทียบ วิเคราะห์ถึงความหมาย ความแตกต่างกันจนทำให้ เข้าใจระบบการศึกษาและทราบถึงสาเหตุต่าง ๆ ที่ทำให้นักเรียนสายอาชีพหรือนักเรียนอาชีวศึกษานั้นก่อเหตุทะเลาะวิวาทมากกว่านักเรียนสายสามัญ ซึ่งผู้ศึกษาจึงขอเสนอการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายดังนี้

การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย¹ การศึกษามัธยมปลายเป็นการศึกษาที่ศึกษามัธยมปลายต่อได้หลังจากจบการศึกษาขึ้นพื้นฐาน การศึกษามัธยมปลายจะประกอบด้วยหลักสูตรกลางหรือหลักสูตรแห่งชาติหลักสูตรเบื้องต้นและหลักสูตรที่ต่างจากโครงสร้างหลักสูตรกลาง หลักสูตรกลางทั้งหมด

¹ สำนักงานสถิติแห่งชาติ โครงการ: สำรวจข้อมูลเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนปี 2540 (ออนไลน์) เข้าถึงได้จาก : <http://statstd.nso.go.th> [2559. 14 ก.ย.]

ประกอบด้วย 18 หลักสูตรแต่ละหลักสูตรจะมีระยะเวลา 3 ปี หลักสูตรการศึกษามัธยมปลายต่าง ๆ อาจจะเป็นหลักสูตรสายอาชีพหรือหลักสูตรสายสามัญ การศึกษามัธยมปลายจะให้การศึกษแก่เยาวชนอายุระหว่าง 16 ถึง 20 ปีหากอายุเกิน 20 ปีจะมีสิทธิ์เข้าเรียนการศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมปลาย

การเปรียบเทียบระหว่างการเรียนสายสามัญกับการเรียนสายอาชีพ การศึกษาสายสามัญและสายอาชีพมีความแตกต่างกันอยู่หลายอย่าง การเรียนสายสามัญ คือ การจัด การศึกษาขั้นพื้นฐานตามกระทรวงศึกษาธิการกำหนด โดยให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนการสอน 8 กลุ่มสาระ และสาระเพิ่มเติม เช่น กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมแนะแนว โดยการจัดการศึกษาสายสามัญ เข้มงวดมากกว่าทำให้นักเรียนมัธยมปลายไม่มีเวลาว่างที่จะออกไปรวมตัวกันก่อเหตุทะเลาะวิวาทและด้วยวิชาที่เรียนไม่ใช่วิชาที่ใช้ทักษะ จึงส่งผลให้นักเรียนมัธยมปลายเคร่งครัดกับวิชาการมากกว่าการทำกิจกรรม เช่นนี้จึงมีส่วนทำให้นักเรียนมัธยมปลายเก็บตัวมากกว่าการรวมตัวกันเป็นกลุ่มเป็นแก๊ง กลายเป็นเหตุให้ก่อการทะเลาะวิวาทกันได้

2.1.2 ความเป็นมาของการทะเลาะวิวาทใช้ความรุนแรงของนักเรียนอาชีวศึกษา

นับตั้งแต่มีการเปลี่ยนแปลงทางสังคมจากสังคมเกษตรกรรมเป็นสังคมอุตสาหกรรม รัฐบาลให้การสนับสนุนเป็นการเรียนการสอนสายอาชีพขึ้น โดยสถาบันการอาชีพแห่งแรกของประเทศไทยคือโรงเรียนก่อสร้างอุเทนถวาย ปัจจุบันได้เปลี่ยนชื่อเป็น มหาวิทยาลัย เทคโนโลยีราชมงคลตะวันออกวิทยาเขตอุเทนถวาย ก่อตั้งขึ้นครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2475 ศึกษาขอแนะนำเสนอสถาบันอาชีวศึกษาที่มีปัญหาการทะเลาะวิวาทใช้ความรุนแรงของนักเรียนอาชีวศึกษามาเป็นเวลาช้านาน ซึ่งในการนำเสนอนี้มีผู้มีเจตนาหลบหลู่ดูหมิ่นให้เสื่อมเสียชื่อเสียง เกียรติคุณของสถาบันใดแต่อย่างใด ซึ่งระยะแรกเปิดรับนักเรียน 3 แผนก คือ ประถมวิสามัญ มัธยมวิสามัญ และช่างฝีมืองานไม้ ตลอดเวลาการเรียนการสอนมีการเปลี่ยนหลักสูตรเรื่อยมา กระทั่ง พ.ศ.2542 ได้เปิดการสอนในระดับปริญญาตรีต่อเนื่องจากระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงในสาขาสถาปัตยกรรมศาสตร์ สาขาการจัดการงานก่อสร้าง สาขาวิศวกรรมโยธา และยุบการสอนระดับชั้น ปวช.ออกไป

ส่วนอีกสถาบันหนึ่งคือ สถาบันเทคโนโลยีปทุมวัน เป็นโรงเรียนช่างกลแห่งแรกของประเทศไทย ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2475 ในนามโรงเรียนอาชีพช่างกล เมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม พ.ศ. 2482 ตั้งชื่อใหม่ว่าอาชีวศึกษาชั้นสูงแผนกช่างกลและเป็น ช่างกลปทุมวัน ในปี พ.ศ. 2541 ได้ยกฐานะเป็นสถาบันเทคโนโลยีปทุมวันทั้งสองโรงเรียนนี้ก่อตั้งมาเป็นเวลานาน แต่มีปัญหาการทะเลาะเบาะแว้งกันมายาวนานแล้วเช่นกันตั้งแต่เมื่อใดไม่ปรากฏหลักฐานเป็นแน่ชัด เมื่อพ.ศ.2542 ได้มีการเปลี่ยนแปลงที่ปรากฏให้เห็นได้อย่างชัดเจน โรงเรียนก่อสร้างอุเทนถวาย ยกเลิกการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ออกจากระบบการศึกษา เนื่องจากนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ เป็นสาเหตุหลักในการทะเลาะ

วิวาทกันอย่างมากระหว่างโรงเรียนการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและเปิดสายการเรียนระดับปริญญาตรีขึ้น เพื่อแก้ไขด้านวุฒิภาวะของนักเรียนอาชีวศึกษาเหล่านี้ ซึ่งในช่วงเวลาที่ผ่านมารัฐบาลทุกยุคสมัยได้พยายามหาวิธีการแก้ไขปัญหาการทะเลาะวิวาทกันของนักเรียนอาชีวศึกษาเหล่านี้มาโดยตลอด เนื่องจากเหตุผลหนึ่งที่เชื่อกันว่าทำให้ปัญหาการทะเลาะวิวาทกันนั้นยังมีอยู่ "จากการสำรวจพบว่า ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพเป็นระดับชั้นที่เกิดปัญหาทะเลาะวิวาทบ่อยที่สุด จึงได้มีการปิดการเรียนการสอนไปแล้วมาเปิดการสอนระดับปริญญาตรีแทน แต่ปัญหาก็ยังมีอยู่เหมือนเดิม"

จากการศึกษาสามารถสรุปความเป็นมาของการทะเลาะวิวาทใช้ความรุนแรงของนักเรียนอาชีวศึกษาได้ คือ แม้ทั้งสองโรงเรียนจะก่อตั้งมาตั้งแต่ปี พ.ศ.2475 ก็ตาม และมีเรื่องทะเลาะเบาะแว้งกันมาโดยตลอด ในลักษณะปัญหาเชิงสถาบันฯ ทั้งภาครัฐและสถาบันการศึกษาเองก็หาวิธีการเพื่อป้องกันแก้ไขปัญหาดังกล่าวมาโดยตลอด จนกระทั่งในปี 2542 โรงเรียนก่อสร้างอุเทนถวายปิดสายการเรียนระดับ ปวช.ลงไป และเปลี่ยนแผนการเรียนเป็นระดับปริญญาตรีแทน ก็ไม่สามารถแก้ไขปัญหาการทะเลาะเบาะแว้งลงได้ จึงเห็นได้ว่า ปัญหาการทะเลาะเบาะแว้งของนักเรียนอาชีวศึกษานี้เกิดขึ้นและได้รับการป้องกันแก้ไขมาโดยตลอดตั้งแต่ปี พ.ศ. 2475 เป็นต้นมา

กรณีตัวอย่าง จากการสัมภาษณ์ศิษย์เก่าสถาบันอุเทนถวายโดยหนังสือพิมพ์คมชัดลึก ซึ่งศิษย์เก่าดังกล่าว เล่าว่า การทะเลาะวิวาทกันของนักเรียนอาชีวศึกษาของทั้งสองสถาบันนี้ในสมัยปัจจุบันไม่ได้มีจำนวนครั้งมากไปกว่าเมื่อครั้งอดีต เพียงแต่ปัจจุบันมีความรุนแรงมากขึ้น ซึ่งความรุนแรงจากการใช้ร้ายแรงเช่น ระเบิด อาวุธปืน ซึ่งแตกต่างจากสมัยอดีต ใช้เพียง มีด ไม้ และคัตเตอร์ ประกอบกับสมัยนี้ การสื่อสาร สื่อต่าง ๆ เข้าถึงและแพร่กระจายข่าวได้รวดเร็วมากและโรงเรียนช่างกลปทุมวันกับโรงเรียนอุเทนฯ นั้นก่อเหตุทะเลาะวิวาทกันเหมือนกับสถาบันอื่น ๆ เพียงแต่อยู่ในใจกลางเมืองจึงเป็นที่จับตามองมากกว่า ปัญหาการต่อสู้ของสองสถาบันสั่งสมมานาน⁴

จากประวัติความเป็นมาในการก่อตั้งสถานศึกษาของทั้งสองสถาบันนั้น ก่อตั้งมาพร้อม ๆ กัน ทั้งกลุ่มเป้าหมายเป็นคนวัยเดียวกัน จึงทำให้มีปัญหากันได้ง่าย จากเรื่องของการแข่งขันกันสร้างชื่อเสียงให้กับสถาบันการศึกษาของตนเอง รวมถึงจากกรณีตัวอย่างการสัมภาษณ์ศิษย์เก่าของทั้งสองสถาบันฯ ที่กล่าวถึงประวัติความเป็นมา เป็นการยืนยันได้ว่า นักเรียนอาชีวศึกษาสายช่างนี้มีเหตุทะเลาะวิวาทกันมาช้านานแต่ไม่ปรากฏชัดว่าเกิดขึ้นตั้งแต่ปีพ.ศ.ใด ซึ่งในยุคแรกๆ ยังไม่มีการใช้ความรุนแรงเหมือนในปัจจุบัน ได้มีการใช้ความรุนแรงนี้มีการพัฒนาขึ้นมาตามยุคสมัยเรื่อยมา

⁴ บทความปิดปมนักเรียนตีกัน (ออนไลน์)หนังสือพิมพ์คมชัดลึก เข้าถึงได้ที่ : <https://blog.eduzones.com> [2559,6 ธ.ค.]

⁵ ชรินทร์ นุ่มศิริ . พลิกแฟ้มคดีดัง. บทสัมภาษณ์ผ่านสื่อออนไลน์ (ออนไลน์)เข้าถึงได้จาก : <http://sakdaper.blogspot.com/>

2.1.3 สาเหตุการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษา⁶

การทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษา หมายถึง พฤติการณ์ รวมตัวก่อเหตุทะเลาะวิวาทหรือเตรียมการก่อเหตุทะเลาะวิวาทกันตามสถานที่ต่าง ๆ หรือตามงานแสดงดนตรี รวมถึงการพบเจอกันโดยบังเอิญและกลุ่มที่มีจำนวนน้อยกว่า หรือรู้ไม่ทันเหตุการณ์จะถูกกระทำร้าย สาเหตุในประเด็นนี้อาจเป็นข้อใดข้อหนึ่งหรือหลายข้อผสมกัน ได้ทั้งนั้น โดยมีสาเหตุดังนี้

1. สาเหตุจากนักเรียนอาชีวศึกษาเหล่านี้ในช่วงวัยรุ่น วัยคะนอง ทำให้สามารถก่อเหตุทะเลาะวิวาทได้ง่าย ด้วยด้อยวุฒิภาวะ การควบคุมอารมณ์ การยังคิดในการกระทำต่าง ๆ ยังน้อย รวมถึงหย่อนการอบรม ความแปรปรวนของอารมณ์จากช่วงเปลี่ยนวัยจากวัยเด็กสู่วัยรุ่น กระทำการใด ๆ อ่อนประสพการณ์ ถูกชักจูง ชักชวนกระทำความผิดได้โดยง่าย

2. มีสาเหตุโกรธเคืองกันมาก่อน รู้จักกันมาก่อน จึงทำให้มีปัญหาขัดแย้งกันได้ง่ายจากเรื่องเล็กน้อยกระทบกระทั่งกัน เช่น เหยียบเท้ากันบนรถประจำทางหรือเดินชนกันบนห้างสรรพสินค้า จนกลายเป็นปัญหาลูกโซ่ตามมา เช่น การขีดเขียน ระบายสีตามกำแพงว่าเสียดสีต่างสถาบันของตน การรวมตัวกันก่อเหตุทะเลาะวิวาท การแก้แค้นตอบโต้กันวนเวียนไปม แทนที่จะจบแค่สถาบันปะปนรุกรามเป็นเรื่องใหญ่โต จนกลายเป็นทะเลาะวิวาทกันข้ามชั้นปี ทบไปทบมาจนไม่รู้ว่าเป็นฝ่ายผิด หากจุดเริ่มไม่เจอ เหมือนกับที่หาจุดจบไม่ได้ นานไปจึงเกิดเป็นศัตรูถาวรระหว่างสถาบัน ซึ่งมีใช้การเกลียดกันส่วนตัว

3. ปัญหาเรื่องของการบริหารจัดการ ในการรับนักเรียนเข้าใหม่ ควรมีการคัดกรองประวัตินักเรียน ซึ่งเป็นหน้าที่โดยตรงของสถาบันการศึกษา และภาครัฐ เริ่มตั้งแต่การอนุญาตให้จัดตั้งสถานศึกษา การวางแผนบริหารจัดการภายในโรงเรียน ตัวสถาบันการศึกษาเอง มีการจัดกิจกรรม การสร้างระเบียบวินัยภายในโรงเรียน การจัดสถานที่ต่าง ๆ เหล่านี้ เพื่อรองรับการรับนักเรียนใหม่เข้าเรียน

4. ปัญหาจากยาเสพติด เครื่องดองของเมา สุรา ทำให้ครองสติไม่อยู่ เกิดการก้าวร้าวและทำร้ายผู้อื่น เรื่องนี้ชัดเจน วัยรุ่นซึ่งเป็นวัยที่ฮอร์โมนในร่างกายกระตุ้นแรงดันของสติอยู่แล้ว เจอเครื่องดื่มมอมสติสัมปชัญญะเข้าไปอีก ผลพวงจากการที่เคยเสพยาบ้า เมื่อเสพยาพวกนี้มีอาการหนึ่งของคนที่เสพยาบ้ามา ระยะหนึ่งคือ สมอบางส่วนถูกทำลายไปแล้วอันมีผลต่อระบบประสาท แม้จะเลิกได้ แต่สมอบางส่วนที่ถูกทำลายยังไม่ปกติ บางคนจึงมีอาการควบคุมความโกรธไม่อยู่ หรือใช้ความรุนแรงได้ง่าย พฤติกรรมของบางคนก็มีสาเหตุมาจากเรื่องเหล่านี้

⁶ สุภา อัจฉเดช.(2555). ปัญหาการทะเลาะวิวาทของนักเรียนนักศึกษา, คณะกรรมการศึกษาเอกสารประกอบการพิจารณาสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 24 หน้า 1

5. จากวุฒิภาวะบกพร่อง การทะเลาะวิวาทหรือถูกทำร้ายร่างกาย และคิดว่าเจ้าหน้าที่บ้านเมือง หรือครูอาจารย์ไม่อาจช่วยเหลือได้ จึงทำการแก้แค้นด้วยตนเอง และวิธีการใช้เหตุผลโดยตรง อาจมีส่วน จากตัวอย่างในสังคม หรือสิ่งแวดล้อม หากมีเพื่อน ครอบครัว หรือผู้ให้คำปรึกษาที่ดี จะไม่ก่อเหตุทะเลาะ วิวาทได้ง่าย แต่หากไม่มีเพื่อน ครอบครัว หรือผู้ให้คำปรึกษาที่ดีเกิดเป็นปัญหาการทะเลาะวิวาทได้

2.1.4 รูปแบบการทะเลาะวิวาทใช้ความรุนแรงของนักเรียนอาชีวศึกษา

จากการศึกษาความเป็นมาของการทะเลาะวิวาทใช้ความรุนแรงของนักเรียนอาชีวศึกษาใน สถานศึกษาในยุคแรก ๆ และจากบทสัมภาษณ์ของศิษย์เก่าทั้งสองสถาบันได้กล่าวให้รับทราบว่ารูปแบบ การทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษามีการพัฒนาขึ้นมา เดิมนั้น ชกต่อย ใช้ไม้ตี มีด ไม้ หรือคัทเตอร์ ไม้ตี ไม้บรรทัด เหล็ก เหล็กฉาก สิว ค้อน มักจะนัดติดตัวกลับบ้านแล้วนำไปก่อเหตุวิวาทกันภายนอก สถานศึกษา แต่ปัจจุบันรุนแรงขึ้นถึงขนาดใช้อาวุธปืน ระเบิด ซึ่งรูปแบบการทะเลาะวิวาทใช้ความรุนแรง กันสามารถอธิบายได้ดังต่อไปนี้

1. รูปแบบของการใช้ความรุนแรง

ความหมายของคำว่าการใช้ความรุนแรง 'ความรุนแรง' หมายถึง การกระทำที่มีหรือสื่อว่ามี เจตนา ที่จะกระทำให้บุคคลอื่นหรือกลุ่มบุคคลอื่นได้รับบาดเจ็บ การบาดเจ็บนี้อาจเนื่องมาจากการทำร้าย ร่างกายและจิตใจ ตั้งแต่เล็กน้อยไปจนถึงขั้นเสียชีวิตได้ บทบาทของเด็กวัยรุ่นนั้นในความรุนแรงนั้น อาจจะ เป็นทั้งผู้กระทำและถูกกระทำ ซึ่งขึ้นอยู่กับโอกาสปัจจัยสิ่งแวดล้อม จากการศึกษาพบว่าเด็กวัยรุ่นจะตกเป็น ผู้ถูกกระทำหรือมีสถิติเป็น 2 เท่าของผู้ใหญ่ ซึ่งในปัจจุบันพบว่าผู้ที่ถูกทำร้ายและทำร้ายผู้อื่นจะมีอายุน้อยลง เรื่อย ๆ โดยทั่วไปผู้ชายจะเป็นทั้งผู้ทำร้ายและผู้ถูกทำร้ายสูงกว่าผู้หญิง และที่น่าสนใจก็คือ ผู้ที่ถูกทำร้ายคนที่ เป็นผู้กระทำมักจะเป็นคนใกล้ชิดและมักจะเป็นคนในครอบครัว

ความรุนแรงในเด็กวัยรุ่นในสังคมปัจจุบันมีจำนวนมากขึ้น และทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ ดังเราจะเห็นเป็นข่าวที่ปรากฏอยู่ตามหน้าหนังสือพิมพ์รายวันทั่วไป เช่น เด็กนักเรียนอาชีวะยกพวกตีกัน เด็ก วัยรุ่นใช้ปืนยิงคู่อริ และยิงตัวตาย มีการใช้อาวุธที่รุนแรงและอันตราย เช่น มีด ปืน วัตถุ ระเบิด ความรุนแรง ในเด็กวัยรุ่นนำไปสู่สาเหตุการตายในเด็กวัยรุ่นมีจำนวนมากขึ้น เด็กวัยรุ่นเป็นช่วงระยะเวลาของ การเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย จิตใจ วุฒิภาวะทางด้านอารมณ์ การปรับตัวเข้าอยู่ในสังคมที่สำคัญ

โดยธรรมชาติของเด็กวัยรุ่น เป็นช่วงระยะเวลาแห่งการเรียนรู้หาประสบการณ์ อยากลองสิ่งแปลกใหม่และทำในสิ่งที่ท้าทาย โดยมีความรู้สึกว่าตนเองแน่ เก่ง ไม่เหมือนใครและไม่มีใครเหมือน หลายสิ่งหลายอย่างที่เกิดขึ้นกับคนอื่นจะไม่เกิดกับตนเองและไม่คำนึงผลที่จะเกิดตามมาในอนาคต ซึ่งเป็นสาเหตุนำไปสู่การมีพฤติกรรมเสี่ยงหรือพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมต่าง ๆ ในวัยรุ่นมากมาย

ความรุนแรงต่อร่างกาย เป็นความรุนแรงที่ใช้กำลัง หรืออุปกรณ์ใด ๆ เป็นอาวุธ แล้วมีผลทำให้ผู้ถูกกระทำบาดเจ็บต่อร่างกาย เช่น การตบ ผลัก หยิก กัด ขว้าง ปา ทูบ ตี ตะบอย และร้ายแรงถึงขั้นใช้อาวุธจนนำไปสู่การฆาตกรรม ซึ่งระดับความรุนแรงจะแตกต่างกันออกไป ทำให้ผู้เป็นเหยื่อเกิดอาการฟกช้ำดำเขียว บวมช้ำ แขนงหน้าอก หายใจไม่ออก กระดูกหัก และเสียชีวิตได้

ส่วนความรุนแรงต่อจิตใจ คือการกระทำหรือละเว้นไม่กระทำ ทอดทิ้ง เพิกเฉย ไม่ดูแลไม่ให้เกิดเกียรติ การทำร้ายจิตใจมีผลทำให้ผู้ถูกกระทำได้รับความเสียหาย เสียสิทธิและเสรีภาพ เช่น การพุดจา ดูถูก คำทอเหยียดหยาม การก้าวร้าวทางวาจา การรบกวนรังควาน ปล่อยปละทอดทิ้ง ปฏิเสธสิทธิที่พึงมีพึงได้ การแสดงความเป็นเจ้าของที่มากเกินไปจนการลิดรอนสิทธิด้านทรัพย์สินเงินทอง และทำลายทรัพย์สินของผู้อื่น

2. รูปแบบการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษา⁸

1. ก่อเหตุทะเลาะวิวาทหรือยกพวกตีกัน คือ พฤติการณ์รวมตัวกันเป็นกลุ่ม เป็นแก๊งและยกพวกตีกันตามสถานที่ต่าง ๆ หรือตามงานแสดงดนตรี รวมถึงการไปเจอกัน โดยบังเอิญและพวกที่มีน้อยกว่าหรือไม่รู้เรื่องก็จะโดนรุมทำร้าย

2. การก่อเหตุในลักษณะชุมนุมเรียกร้อง ประท้วง อันนี้เป็นเรื่องของภายในสถาบัน บางเรื่องเชื่อมโยงไปถึงประเด็นแรกคือเรื่องระหว่างสถาบัน เช่น สถานศึกษาขาดอุปกรณ์การเรียนการสอน สวัสดิการไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน สถานศึกษาเข้มงวดกวดขันเรื่องระเบียบวินัยกับนักเรียนมากเกินไป ขาดครู อาจารย์และผู้สอนในบางวิชาซึ่งไม่ชำนาญการสอนเพียงพอ และครู อาจารย์ และบุคลากรขัดแย้งกับผู้บริหาร จึงเป็นสาเหตุให้ครูสอนไม่ครบชั้นเรียน ทำให้นักเรียนหลบหนีการเรียนไปก่อเหตุทะเลาะวิวาท

3. การใช้ความรุนแรงรถแข่ง เช่น นัดแข่งรถจักรยานยนต์ มักจะมีการกินเหล้า เสพยาเสพติดด้วย แบ่งกลุ่ม แบ่งฝ่าย เมื่อไม่พอใจกัน หรือผลการแข่งไม่เป็นที่พอใจก็ไล่ตีกัน ไล่ยิงกัน อย่างที่เห็นในข่าวรายวันในปัจจุบัน

⁸นางสาวสุภาพร อาจเดช.(2555). ปัญหาการทะเลาะวิวาทของนักเรียน นักศึกษาคณะกรรมวิธีการศึกษา สถาบันเทคนิควิทยาศาสตร์ 24 เอกสารประกอบการพิจารณาคณะกรรมการการศึกษา หน้า 4

2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการทะเลาะวิวาทใช้ความรุนแรงของนักเรียนอาชีวศึกษา

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการทะเลาะวิวาทใช้ความรุนแรงของนักเรียนอาชีวศึกษานั้นมีหลายแนวคิด ดังนี้ผู้ศึกษาจึงขอนำเสนอแนวคิดที่สามารถใช้เป็นแนวทางในการกำหนดมาตรการทางกฎหมายในการป้องกันการกระทำความผิดของนักเรียนอาชีวศึกษาได้

2.2.1 แนวคิดทางอาชญาวิทยาเกี่ยวกับการทะเลาะวิวาทใช้ความรุนแรง

การทะเลาะวิวาทใช้ความรุนแรงของเยาวชนตามแนวทางอาชญาวิทยา เยาวชน⁹ ให้ความหมายถึงนักเรียนอาชีวศึกษา ซึ่งเป็นกลุ่มเยาวชนวัยกำลังศึกษาในสถานศึกษา ซึ่งตามแนวคิดทางอาชญาวิทยาเกี่ยวกับการทะเลาะวิวาทใช้ความรุนแรงในการกระทำความผิดของเยาวชนสามารถอธิบายได้ดังต่อไปนี้

1. การกระทำความผิดของเยาวชนผู้กระทำความผิดไม่ใช่อาชญากรรม ในทางอาชญาวิทยาและทัณฑวิทยาเมื่อเยาวชนกระทำความผิดใดก็ตาม ไม่ถือว่าการกระทำเช่นนั้นเป็นอาชญากรรม แต่จะเรียกการกระทำความผิดของเยาวชนว่า “การกระทำความผิด” และไม่เรียกเด็กหรือเยาวชนผู้กระทำความผิดว่าเป็น อาชญากรรม

2. ความหมายของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดว่า เป็นแนวคิดทางกฎหมาย เป็นการฝ่าฝืนกฎหมายหรือเทศบัญญัติของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ที่มีอายุต่ำกว่าเกณฑ์อายุของผู้ใหญ่ ตามกฎหมายของชุมชนนั้น โดยมีได้รวมการประพฤตินั้นไม่สมควรตั้งแต่ระดับธรรมดาจนถึงขั้นร้ายแรงของเด็กและเยาวชนแต่จะรวมเฉพาะการประพฤตินั้นที่ละเมิดกฎหมายเท่านั้น

3. ความหมายของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดที่ดูจากพฤติกรรม ต้องพิจารณาหลักเกณฑ์ถึง 3 ประการ คือ ประการแรก ความหนักเบาของความผิด ความร้ายแรงของการกระทำ ประการที่สองคือความถี่ของการกระทำหรือมีการทำบ่อยครั้งแค่ไหน และประการสุดท้ายคือ ทัศนคติของผู้กระทำความผิดต่อสังคมหรือผู้มีสิทธิอำนาจตามกฎหมาย

4. ความหมายของการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนตามแนวคิดนักจิตวิทยา หมายถึงพฤติกรรมที่ขัดแย้งกับความต้องการค่านิยมของวัฒนธรรมที่ครอบงำวิถีชีวิตของเยาวชน ก็คือพฤติกรรมที่ฝ่าฝืนค่านิยมหลัก ซึ่งเป็นระบบที่ก่อรูปลักษณะนิสัยใจคอเยาวชน แม้ว่ากฎหมายบางอย่างจะไม่ได้ฝังรากลึกในจารีตประเพณีของสังคม แต่ก็ปรากฏว่าจารีตประเพณีหลายอย่างถูกนำไปใช้เป็นพื้นฐานในการบัญญัติกฎหมาย ดังนั้น การกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนจึงมีความหมายไปในทางพฤติกรรมบางรูปแบบที่ขัดแย้งหรือต่อต้านสังคม ทำให้เกิดการเสียระบบทั้งในทางสังคมและตัวบุคคล และมีนัยยะ

⁹ พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 มาตรา 4 เยาวชนหมายความว่า บุคคลอายุเกินสิบสี่ปีบริบูรณ์ แต่ยังไม่ถึงสิบแปดปี บริบูรณ์

ความหมายครอบคลุมไปถึงผลของการใช้ค่านิยมวินิจฉัยความประพฤติว่าเป็นสิ่งที่พึงปรารถนาหรือไม่พึงปรารถนาภายใต้กรอบของบรรทัดฐานและกฎหมายของสังคมด้วย¹⁰

ตามแนวทางอาชญาวิทยาเยาวชนผู้กระทำความผิดไม่ใช่อาชญากร เป็นเพียงผู้กระทำความผิด และเยาวชนผู้กระทำความผิดเป็นการประพฤติดนที่ละเมิดต่อกฎหมายเท่านั้น ในการพิจารณาความผิดให้พิจารณาจากความหนักเบาของการกระทำความผิด ความถี่ของการกระทำรวมถึงทัศนคติของผู้กระทำความผิดต่อสังคม และการกระทำความผิดของเยาวชนคือพฤติกรรมที่ฝ่าฝืนค่านิยมหลักของสังคม เป็นพฤติกรรมที่ขัดแย้งหรือต่อต้านสังคมอีกประการหนึ่ง

2.2.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับการก่อเหตุทะเลาะวิวาทใช้ความรุนแรง

การก่อเหตุทะเลาะวิวาทใช้ความรุนแรงนั้น มีเหตุปัจจัยต่างกันออกไป ทั้งปัจจัยทางด้านความคิด อุดมการณ์ สิ่งแวดล้อม ทุกสิ่งที่หล่อหลอมความคิดให้แสดงออกถึงการใช้ความรุนแรงในการทะเลาะวิวาท ซึ่งทฤษฎีที่เกี่ยวกับการก่อเหตุทะเลาะวิวาทใช้ความรุนแรงของนักเรียนอาชีวศึกษาผู้ศึกษาขอเสนอต่อไปนี้

2.2.2.1 ทฤษฎีความขัดแย้ง

ทฤษฎีความขัดแย้ง หมายถึง เกิดจากความต้องการ โดยสิ่งตอบสนองมิให้ไม่เพียงพอหรือไม่ได้เท่าที่ทุกคน และ เกิดจากความแตกต่างทางความคิดเห็น หรือที่เรียกว่า ความขัดแย้งทางความคิดหรืออุดมการณ์ที่มีต่อสิ่งใด มักจะมีเหตุผลเป็นเครื่องสนับสนุนแนวทางของความคิดเห็นนั้น ๆ เมื่อเหตุผลไม่ลงรอยกันความคิดเห็นไปคนละทางกัน ความขัดแย้งทางความคิดจึงเกิดขึ้น ความขัดแย้งจากค่านิยมที่ไม่ตรงกัน เช่น ค่านิยมของคนต่างวัยกัน บิดา มารดา หัวโบราณ มักขัดแย้งกับบุตร เกิดช่องว่างระหว่างวัย การไม่ยอมรับค่านิยมเก่า¹¹

2.2.2.2 ทฤษฎีการปฏิสัมพันธ์ (Interactional Theory)

นักทฤษฎี Terrence Thornberry ได้เสนอมุมมองเกี่ยวกับระดับอายุ (Aggraded) ว่าระยะเริ่มต้นทางอาชญากรรมสามารถรู้อรอยได้จากการเจือจางของความผูกพันทางสังคมในช่วงวัยรุ่น ช่วงนี้จะมีความรู้สึกไม่ยึดติดหรือผูกพันกับครอบครัว การอุทิศตนให้โรงเรียน และความเชื่อในค่านิยมของสังคมอ่อนแอลงมาก ทอร์นบอริ่มองว่าเกิดจากอิทธิพลของชนชั้นทางสังคม และ โครงสร้างอื่น ๆ คือ เด็กที่เติบโต

¹⁰ อรุมา วชิรประดิษฐพร. (2559). สาเหตุการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนกับมาตรการแก้ไขในเชิงรุก สถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม อบรมหลักสูตรผู้พิพากษาผู้บริหารในศาลชั้นต้น รุ่นที่ 10 ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ศาลยุติธรรม หน้า 8

¹¹ นายธนพัฒน์ อัยวรรณ์ (2549). สาเหตุและระดับความรุนแรงของการทะเลาะวิวาทของนักเรียนโรงเรียนอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์ หลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต สาขาจิตวิทยา, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง หน้า 6

ในสังคมไร้ระเบียบ จะเป็นกลุ่มเสี่ยงที่มีความผูกพันทางสังคมที่อ่อนแอและต่อมาจะกลายเป็นเด็กกระทำผิด
สรุปคือ จุดเริ่มแรกของการเป็นอาชญากรอาชีพคือ ถิ่นที่อยู่เต็มไปด้วยค่านิยมและทัศนคติเบี่ยงเบน ซึ่งสิ่ง
เหล่านี้สามารถเรียนรู้จากกลุ่มเพื่อนที่เป็นอาชญากร ทฤษฎีการปฏิสัมพันธ์มีแนวคิดที่ว่า เด็กวัยรุ่นจะยึดมั่น
ในระบบความเชื่อของกลุ่มที่สม่ำเสมอไม่เปลี่ยนแปลงและยึดรูปแบบของวิถีชีวิตของเขา¹²

2.2.2.3 ทฤษฎีกลวิธีสร้างความเป็นกลาง (Techniques of Neutralization Theory)¹³

ตามทฤษฎี กล่าวว่า วัยรุ่นที่กระทำผิดมีความผิดมีวิธีปลอบใจตนเองเพื่อให้สามารถกระทำสิ่งที่ผิด
กฎหมายได้ โดยไม่รู้สึกผิด วิธีการคิดหรือหาเหตุผลเพื่อความชอบธรรมในการกระทำผิดของวัยรุ่นนี้
เรียกว่า “กลวิธีสร้างความเป็นกลาง” หรือที่เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ทฤษฎีการกระทำผิดของเด็ก ซึ่งนักสังคม
วิทยาได้เห็นพ้องต้องกันว่า พฤติกรรมการกระทำผิดของเด็ก เหมือนกับพฤติกรรมทางสังคมอื่น ๆ คือ
สามารถเรียนรู้กันได้จากขบวนการสัมพันธ์ทางสังคม กริแฮม ไชคีส และเดวิด มัทซา (Gresham Sykes and
David Matza) ได้ทำการวิเคราะห์ถึงเนื้อหาการละเมิดกฎหมายของเด็กที่กระทำผิดและให้เหตุผลว่า การ
กระทำผิดของเด็กมิใช่จะเกิดจากการเรียนรู้ถึงค่านิยมและทัศนคติของการที่จะละเมิดกฎหมาย แต่เกิดจาก
การกำหนดแบบพฤติกรรมเบี่ยงเบน โดยการใช้เหตุผลเพื่อปกป้องผู้ที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนให้พ้นจากการ
ถูกดำเนินคดีของสังคมและเพื่อความสบายใจของเด็กเอง สภาพเช่นนี้เด็กจึงสามารถกระทำผิดและเข้าใจ
ว่า การกระทำผิดเป็นที่ยอมรับแม้จะไม่ใช่สิ่งที่ถูกต้อง ด้วยเหตุนี้เด็กที่กระทำผิดมิใช่แต่เพียงบุคคลที่อยู่
นอกกฎหมายเท่านั้น แต่ยังเป็นผู้ที่ไม่รู้สำนึกในการกระทำผิดอีกด้วย การกำหนดแบบของพฤติกรรม
เบี่ยงเบนดังกล่าวนี้ ไชคีส และมัทซา เรียกว่า “ วิธีการเพื่อความเป็นกลาง ” (Techniques of Neutralization)
วิธีการนี้ ทั้งสองเชื่อว่าเป็นเป็นส่วนประกอบสำคัญในทฤษฎีของซัทเธอร์แลนด์ที่เกี่ยวกับ “ ความนิยมต่อ
การละเมิดกฎหมาย ” และโดยการเรียนรู้วิธีการดังกล่าวเด็กจึงกลายเป็นผู้กระทำผิด

วิธีการเพื่อความเป็นกลางนี้ ไชคีสและมัทซา ได้วิเคราะห์ให้เห็นความแตกต่างกันถึง 5 วิธีคือ

1. ปฏิเสธความรับผิดชอบ (The Denial of Responsibility)
2. ปฏิเสธการทำร้าย (The Denial of Injury)
3. ปฏิเสธผู้เสียหาย (The Denial of Victim)
4. การปรักปรำจากผู้กล่าวร้าย(The Condemnation of Condemners)
5. การอุทธรณ์เพื่อความซื่อสัตย์ต่อกลุ่ม (The Appeal of Higher Loyalties)

¹² อ่างแล้วในเรื่องเดียวกัน ข้อ 8

¹³ สาเหตุอาชญากรรม (ออนไลน์) เข้าถึงได้จาก www.polsci.chula.ac.th/sumonthip/crisheet2 | 2559, 5 พ.ค.]

วิธีการทั้ง 5 ประการ ดังกล่าวมานี้ ไชคีสและมัทซา ถือว่าเป็นวิธีการที่ทำให้เด็กยอมรับและยินดีที่จะละเมิดต่อกฎหมายกลายเป็นผู้กระทำผิด และไม่รู้สำนึกผิดในการกระทำผิดของตนอีกด้วย

เห็นได้ว่าตามทฤษฎีสร้างความเป็นกลางนี้มีการปฏิเสธความรับผิดชอบต่อการกระทำผิดวัยรุ่นจะอ้างว่าสภาพแวดล้อมผลักดันให้เขากระทำความผิดและเขาไม่สามารถควบคุมหรือไม่มีส่วนกำหนดพฤติกรรมของตนเอง วัยรุ่นจะกล่าวว่าสาเหตุที่ตนกระทำความผิดเพราะมีพ่อแม่ที่ไม่รักเขามีเพื่อนที่ไม่ดีหรืออยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่ดี เช่น อยู่ในชุมชนแออัด นอกจากนี้ยังปฏิเสธความเสียหายวัยรุ่นที่กระทำความผิดมักอ้างว่าการกระทำของตนไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อผู้อื่น เช่น เมื่อเกิดการต่อยกันก็มองว่าเป็นการตกลงของทั้งสองฝ่าย ไม่ทำให้คนอื่นเดือดร้อน ทฤษฎีต่าง ๆ เกี่ยวกับการก่อเหตุทะเลาะวิวาทใช้ความรุนแรง กล่าวถึงความคิด อุดมคติของบุคคล การขัดแย้งทางความคิด การมีทัศนคติที่ไม่ดีจากการเลี้ยงดู จากสิ่งแวดล้อม ทำให้เป็นจุดเริ่มต้นของการเป็นคนไม่ดี ไม่รู้สึกผิด คิดหาวิธีการเข้าข้างตัวเองเพื่อกระทำผิด

จากทฤษฎีที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การก่อเหตุทะเลาะวิวาทนี้เกิดจากความคิดขัดแย้งทำให้เกิดช่องว่างทางความคิด ช่องว่างระหว่างวัย เป็นเหตุให้ไม่เข้าใจกัน มีความขัดแย้งทางการกระทำต่อกัน ตามทฤษฎีความขัดแย้ง เมื่อเกิดช่องว่างระหว่างวัยจึงเป็นเหตุให้เชื่อมกับทฤษฎีปฏิสัมพันธ์ คือความรู้สึกไม่ยึดติดหรือผูกพันกับครอบครัว ทำให้วัยรุ่นยึดมั่นในระบบความเชื่อของกลุ่มจนกลายเป็นกลุ่มเยาวชนที่กระทำความผิด และจากทฤษฎีสร้างความเป็นกลาง คือพยายามใช้เหตุผลเพื่อปกป้องการกระทำผิดของตนเอง เพื่อปฏิเสธความรับผิดชอบต่อการกระทำผิด และไม่รู้สำนึกในการกระทำผิดของตน

2.3 แนวคิดและทฤษฎีในการป้องกันการทะเลาะวิวาทใช้ความรุนแรงของนักเรียนอาชีวศึกษา

ในการศึกษาวิธีการแก้ไขปัญหาการทะเลาะวิวาทใช้ความรุนแรงของนักเรียนอาชีวศึกษานั้น ควรศึกษาถึงมาตรการ แนวคิด และทฤษฎีในการป้องกันการทะเลาะวิวาทให้เกิดความเข้าใจ จนสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังต่อไปนี้ ซึ่งแนวคิด ทฤษฎีในการป้องกันการทะเลาะวิวาทใช้ความรุนแรงของนักเรียนอาชีวศึกษานั้น ขอนำเสนอต่อไปนี้

2.3.1 แนวทางป้องกันปัญหานักเรียนนักศึกษาก่อเหตุทะเลาะวิวาทตามแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา¹⁴

สำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษาได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนเป็นอย่างดีจากเจ้าหน้าที่ตำรวจ ทหาร ฝ่ายศาล และผู้บริหารจากสถานศึกษาอาชีวศึกษา ซึ่งเห็นตรงกันว่า การก่อเหตุทะเลาะวิวาทส่วนหนึ่ง เป็นเรื่องของช่วงวัยเด็ก ดังนั้นการแก้ไขปัญหาต้องใช้จิตวิทยาเพื่อแปลงพลังของเด็กให้กลายเป็นพลังในเชิงบวก ให้ได้ ในการประชุมครั้งนี้ ได้มีการรายงานผลการดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องให้ที่ประชุม รับทราบ โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 การดำเนินงานของสำนักคณะกรรมการอาชีวศึกษา ได้รายงานให้ที่ประชุมรับทราบว่า ช่วงเวลาที่ผ่านมามีการจัดประชุมชี้แจงขอความร่วมมือผู้ปกครองและนักเรียนเพื่อลดปัญหาการทะเลาะ วิวาท รวมทั้งจัดโครงการเยี่ยมเพื่อนต่างสถานศึกษา โครงการอาชีวะจิตอาสา โครงการเตรียมความพร้อม ผู้เรียนอาชีวศึกษา การจัดตั้งศูนย์ Fix It Center การเยี่ยมครอบครัวนักเรียนกลุ่มเสี่ยงตลอดจนร่วมจัด โครงการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ส่วนที่ 2 การดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ มีผลการดำเนินงาน อาทิ โครงการกองบัญชาการตำรวจ นครบาลและอาชีวศึกษาร่วมใจแก้ไขปัญหาเด็กทะเลาะวิวาท โครงการลดปัญหาทะเลาะวิวาท ค่ายปรับพฤติกรรมเด็กอาชีวศึกษาโดยสถานีตำรวจเมืองพระนครศรีอยุธยาและกองบังคับการภูธรจังหวัด ปทุมธานี ซึ่งแต่ละโครงการก็ได้รับผลเป็นที่น่าพอใจและช่วยลดปัญหาการก่อเหตุให้น้อยลงไปอย่างมาก

ส่วนที่ 3 การดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ทหาร เช่น โครงการเตรียมความพร้อมผู้เรียนอาชีวศึกษา โดยกรมกิจการพลเรือนทหารเรือ หน่วยบัญชาการนาวิกโยธิน หน่วยบัญชาการต่อสู้อากาศยานและรักษาฝั่ง โรงเรียนชุมพลทหารเรือ ร่วมกับ สอศ. เพื่ออบรมนักเรียนนักศึกษาอาชีวศึกษาก่อนเข้าเรียนในสถานศึกษา เป็นเวลา 2 เดือน จำนวนรุ่นละ 1,000 คน

2.3.2 แนวทางในการป้องกันของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

กรมอาชีวศึกษาเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเยาวชนกลุ่มนี้มากที่สุด เยาวชนที่เสี่ยงต่อการกระทำ ความผิดทะเลาะวิวาทใช้ความรุนแรงส่วนใหญ่เป็นนักเรียนอาชีวศึกษา นักเรียนสายอาชีวะ สายช่างต่าง ๆ ดังนั้นจึงเป็นผู้ที่ประสบปัญหาและสามารถกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาได้ดีที่สุด ซึ่งได้มีการประชุม และออกมาตรการในการป้องกันเยาวชนที่เสี่ยงต่อการกระทำความผิดทะเลาะวิวาทไว้ดังนี้

¹⁴ กระทรวงศึกษาธิการ (2559). แนวทางแก้ไขปัญหาการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวศึกษา. การประชุมประชุมแก้ไข ปัญหาทะเลาะวิวาทของนักเรียนนักศึกษาอาชีวะ ครั้งที่ 1/2559 (ออนไลน์)เข้าถึงได้จาก: <http://www.moe.go.th/moe/th>

1. โครงการถนนปลอดภัยสอศ .เห็นควรให้สถานศึกษาที่อยู่ในพื้นที่เสี่ยง ประสานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ และจัดบุคลากรเพื่อเฝ้าระวังเหตุ แบบเข้มงวด
2. การติดตั้งกล้องวงจรปิดประสิทธิภาพสูงเพื่อเป็นการเฝ้าระวังมิให้มีการก่อเหตุ และเป็นการติดตามผู้ก่อเหตุมาดำเนินคดี จึงมีนโยบายให้สถานศึกษาในพื้นที่เสี่ยง จำนวน 21 แห่ง ติดตั้งกล้องวงจรปิดคุณภาพสูง (กล้อง IP : Internet Protocol) ในบริเวณหน้าสถานศึกษา และจุดที่เกิดเหตุบ่อย ๆ ซึ่งคาดว่าจะสามารถลดอัตราการก่อเหตุทะเลาะวิวาทลงได้บางส่วน รวมทั้งจะเป็นประโยชน์ในการติดตามที่รวดเร็วยิ่งขึ้น
3. การเฝ้าระวังความปลอดภัยในพื้นที่ได้มีแนวทางเพื่อให้สถานศึกษาป้องกันการก่อเหตุทะเลาะวิวาทในพื้นที่อย่างเคร่งครัด ซึ่งมีแนวทางในการดำเนินงานให้เจ้าหน้าที่ตำรวจมาตั้ง สน.ย่อยในบริเวณหน้าวิทยาลัย การติดตั้งตู้แดง การลงปฏิบัติงานในพื้นที่การรายงานข่าวการเกิดเหตุแบบเร่งด่วนการใช้ Social Media เพื่อประโยชน์ในการสื่อสารและแจ้งข่าวการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อร่วมกันเฝ้าระวังเหตุ
4. เพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอนเนื่องจากได้มีการวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้นักเรียน นักศึกษาออกไปก่อเหตุ และพบว่าส่วนหนึ่งมาจากการจัดการเรียนการสอน ที่จัดตารางเรียนให้ผู้เรียนมีเวลาว่าง และออกไปภายนอกสถานศึกษา จึงมีนโยบายให้สถานศึกษาปรับการเรียนการสอนในช่วงเวลาปกติให้มีความเข้มข้นมากขึ้น เน้นให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติ เรียนอย่างมีคุณภาพ เพื่อให้มีเวลาว่างเหลือน้อยที่สุด รวมทั้งจะแก้ปัญหการจัดส่งครูไปประชุม อบรม ให้ปรับเป็นช่วงปิดภาคเรียนเพื่อให้ครูได้อยู่ดูแลผู้เรียนอย่างใกล้ชิดมากขึ้น นอกจากนี้ ได้สั่งการให้ศึกษาความเป็นไปได้ ในการยุบรวมสาขาวิชาที่เปิดสอนภายในอาชีวศึกษาจังหวัด เพื่อลดความซ้ำซ้อนระหว่างสถานศึกษาและเป็นการป้องกันนักศึกษาออกพวกติกันระหว่างสถาบัน
5. การบังคับใช้กฎหมายของตำรวจที่ประชุม มีความเห็นร่วมกันว่าควรมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวดมากกว่าที่เป็นอยู่ หากทำผิดก็ให้ดำเนินการตามกฎหมายอย่างจริงจัง โดยไม่มีข้อยกเว้น หากทำร้ายร่างกายผู้อื่นก็แจ้งข้อหาพยายามฆ่า เพื่อให้ผู้ที่ก่อเหตุเกิดความเกรงกลัว
6. การรับเด็กเข้าเรียนเพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและลดปัญหาการทะเลาะวิวาท จึงมีนโยบายให้มีการคัดกรองผู้สมัครเรียน โดยคัดเลือกเฉพาะคนที่ประสงค์จะเรียนต่อและต้องการมีอาชีพเข้าศึกษาต่อ ส่วนกรณีการย้ายระหว่างปีจะต้องมีการตรวจสอบประวัติก่อนรับเข้าเรียน
7. เป็นประเด็นทางสังคมที่ทุกฝ่ายต้องช่วยกันแก้ไขปัญหาการทะเลาะวิวาทของนักเรียน นักศึกษา อาชีวะ ซึ่งเป็นวัยรุ่น และเป็นประชาชนคนหนึ่งของสังคมไทย ดังนั้น ปัญหาที่เกิดขึ้นทุกภาคส่วนจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา ไม่ว่าจะเป็นสถาบันครอบครัว ชุมชน สังคม และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพราะหากปล่อยให้อาชีวศึกษาทำงานเพียงองค์กรเดียวการแก้ไขปัญหาก็จะทำได้เพียงช่วงระยะ

หนึ่งแล้วก็เกิดปัญหาขึ้นอีก มิสามารถแก้ไขให้หมดไปได้ เพราะสถาบันอาชีวศึกษาไม่ได้มีปัญหา แต่สังคมมีปัญหา ดังนั้น การแก้ปัญหาต้องแก้ที่ระบบสังคม สังคมต้องร่วมกันรับผิดชอบ สถานศึกษาดูแลและรับผิดชอบต่อได้เฉพาะช่วงเวลาที่เขาอยู่ในสถานศึกษา แต่เมื่อเขาก้าวออกนอกรั้ววิทยาลัย สังคมต้องช่วยกันดูแล รับผิดชอบ

2.3.3 ทฤษฎีในการป้องกันการทะเลาะวิวาทโดยลำดับชั้นความต้องการ¹⁵

ในการป้องกันการทะเลาะวิวาทใช้ความรุนแรงของนักเรียนอาชีวศึกษานั้น ควรศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวกับการป้องกัน เพื่อให้เกิดความเข้าใจยิ่งขึ้นในการกำหนดมาตรการทางกฎหมายในการป้องกันการทะเลาะวิวาทใช้ความรุนแรงของนักเรียนอาชีวศึกษา ซึ่งตามทฤษฎีลำดับชั้นความต้องการ (Hierarchy of Needs) นั้น สรุปว่า มนุษย์ทุกคนมีความต้องการหลายอย่าง ซึ่งจัดเป็นลำดับความสำคัญก่อนหลังได้ดังนี้

1. ความต้องการทางกายภาพ หรือปัจจัย 4 (Basic Physiologie Needs)
2. ความต้องการทางด้านความมั่นคง ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน (Safety and Security Needs)
3. ความต้องการที่จะผูกพันทางสังคม การคบหา การเข้าสังคม (Love Affection and Social Activities)
4. ความต้องการที่จะมีฐานะเด่นหรือได้รับการยกย่องในสังคม (Esteem and Self Respect Needs)
5. ความต้องการที่จะประจักษ์ตนหรือตระหนักถึงความจริงในตนเอง (Self Actualization)

เห็นว่า หากปล่อยให้มนุษย์ทุกคนกระทำการต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของตน โดยไม่มีหลักเกณฑ์ การอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขย่อมไม่เกิดขึ้นได้ มนุษย์จึงพยายามสร้างกฎเกณฑ์ขึ้นมาเพื่ออยู่ร่วมกันได้ และความพยายามของมนุษย์เพื่อตอบสนองความต้องการด้านความมั่นคง ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ก็คือ พยายามในการป้องกันอาชญากรรมนั่นเอง ซึ่งความพยายามดังกล่าวมีมาแต่มนุษย์รู้จักอยู่ร่วมกัน ตั้งแต่สังคมหรือชุมชนเล็ก ซึ่งก็จะออกมาในรูปแบบของขนบธรรมเนียมประเพณีและเมื่อสังคมหรือชุมชนมีขนาดใหญ่มีความสลับซับซ้อนมากขึ้น ถึงขั้นเป็นสังคมระดับรัฐ ความพยายามในการป้องกันอาชญากรรมก็จะออกมาในรูปแบบของการบัญญัติเป็นกฎหมายขึ้นมา

2.3.4 ทฤษฎีเกี่ยวกับการป้องกันจากสำนักอาชญาวิทยา

แนวคิดของสำนักอาชญาวิทยานั้นมีทฤษฎีในการป้องกันการกระทำความผิด ตามแนวคิดที่แตกต่างกันออกไป ตามเจตนารมณ์ในการนำมาใช้เพื่อกำหนดมาตรการในการบัญญัติกฎหมาย ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังต่อไปนี้

¹⁵ประสงค์ สุขเกษม. (2542). การจัดระเบียบชุมชนในงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจกองบัญชาการตำรวจนครบาล. วิทยานิพนธ์ หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ หน้า 42

2.3.4.1 ทฤษฎีป้องกัน¹⁶

เนื้อหาสาระและหลักการสำคัญของทฤษฎีป้องกัน มีรากฐานมาจากแนวความคิดของสำนักอาชญาวิทยาดั้งเดิมตามหลักสมมติฐานเกี่ยวกับประสิทธิภาพของการลงโทษตามกฎหมายที่ว่า “ความรุนแรง ความรวดเร็ว และความแน่นอนในการลงโทษนั้นเป็นหัวใจสำคัญในการป้องกันอาชญากรรม” จึงอาจนับได้ว่าเป็นทฤษฎีอาชญาวิทยาที่มุ่งอธิบายถึงผลหรืออิทธิพลของกฎหมายที่ใช้ปกครองประชาชนในสังคมมากกว่าที่จะอธิบายสาเหตุของการเกิดพฤติกรรมอาชญากรรม ทฤษฎีนี้เชื่อว่ามนุษย์เป็นสัตว์ประเสริฐและจะมีการคำนึงถึงผลลัพธ์ของการกระทำ ก่อนที่จะมีพฤติกรรมใด ดังนั้นเราสามารถป้องกันไม่ให้บุคคลกระทำความผิดได้ หากมีกฎหมายที่มีประสิทธิภาพ และเหมาะสม ซึ่งหมายความว่าอัตราโทษที่รุนแรงมีการลงโทษที่รวดเร็วและผู้กระทำความผิดกฎหมายมีโอกาสถูกจับกุมสูง ซึ่งจะเห็นได้ว่าทฤษฎีนี้เป็นรากฐานในการบัญญัติกฎหมายและเป็นหลักปรัชญาในการบริหารงานยุติธรรมทางอาญาของหลายประเทศ ตัวอย่างเช่น การกำหนดอัตราโทษที่รุนแรงสำหรับอาชญากรรมบางประเภท การเพิ่มกำลังตำรวจเพื่อเพิ่มโอกาสในการจับกุมผู้กระทำความผิดกฎหมาย ดังนั้นทฤษฎีป้องกันจึงเกี่ยวข้องกับกระบวนการตัดสินใจของบุคคลว่าจะประกอบอาชญากรรมหรือไม่

ตามแนวทางทฤษฎีป้องกันนั้น นักอาชญาวิทยาจะนำเสนอหลักการแบ่งเป็น 2 รูปแบบคือ

การป้องกันทั่วไป (General Deterrence) คือ อิทธิพลของกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมที่ทำให้บุคคลทั่วไปเกรงกลัวและไม่กล้าที่จะประกอบอาชญากรรม เนื่องจากกลัวการถูกจับ และถูกลงโทษที่รุนแรง

การป้องกันเฉพาะ (Special Deterrence) คือ อิทธิพลของกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมที่ทำให้บุคคลที่เคยถูกลงโทษมาแล้วไม่ประกอบอาชญากรรม เนื่องจากบุคคลดังกล่าวเกรงกลัวว่าจะถูกลงโทษอีก

2.3.4.2 ทฤษฎีการลงโทษเพื่อป้องกันอาชญากรรม¹⁷

ซึ่งนักกฎหมาย Bentham และ Liszt ให้ความสำคัญต่อปัญหาการลงโทษเพื่อป้องกันอาชญากรรม โดยวัตถุประสงค์ของการลงโทษสุดท้ายแล้วคือ สวัสดิภาพของสังคม ซึ่งไม่ได้มีการลงโทษเพียงอย่างเดียว แต่ได้มาซึ่งการให้รางวัลด้วย เมื่อมีอาชญากรรมรูปแบบต่าง ๆ เกิดขึ้น ย่อมกระทบกระเทือนต่อความสงบสุขของคนส่วนใหญ่ การลงโทษประหารชีวิตไม่อาจทำให้เกิดความสมดุลระหว่างความสุขกับความเจ็บปวดได้ ดังนั้นในเรื่องการบริหารงานยุติธรรมทางอาญามีสิ่งสำคัญ 2 ประการคือ ประการแรก ต้องพัฒนาและให้การสนับสนุนส่งเสริมผู้ที่อ่อนแอให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ประการที่สอง ต้องแยกผู้ที่ไม่

¹⁶พรชัย ชันดี. (2543). ทฤษฎีและงานวิจัยทางอาชญาวิทยา. หนังสือทฤษฎีอาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา หน้า 22

¹⁷ปริยานุช สันติวงษ์. (2551). ทัศนของผู้บริหารในกระบวนการยุติธรรมต่อการนำมาตราการลงโทษระดับกลางมาใช้ควบคุมผู้กระทำผิดในสังคมไทย วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ หน้า 18

เหมาะสมในการอยู่ในสังคมไว้ต่างหาก แต่ไม่จำเป็นต้องฆ่าหรือประหารชีวิต เพื่อให้บุคคลนั้นจะได้ไม่เป็นอันตรายต่อสังคม ซึ่งหมายถึงการป้องกันสังคมให้ปราศจากอาชญากรรมนั่นเอง

ทฤษฎีการลงโทษเพื่อป้องกันอาชญากรรม พอสรุปได้ดังนี้

การป้องกัน คือจุดมุ่งหมายของการลงโทษ การป้องกันไม่ใช่จุดหมายขั้นสุดท้าย แต่เป็นหนทางสำหรับจุดมุ่งหมายที่สูงกว่านั้นคือสวัสดิภาพของสังคม การละเมิดกฎหมาย ไม่ว่าจะกระทำด้วยความตั้งใจหรือความประมาทก็ตาม จะต้องได้รับโทษตามสมควรแก่เหตุ การกำหนดโทษจะกระทำเพื่อประโยชน์แก่การป้องกันอาชญากรรมและการลงโทษเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดความหวังในภายภาคหน้า แม้จะต้องกระทำเพื่อการประณาม แต่ก็ยอมรับได้ว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้อง หากกระทำไปเพื่อป้องกันอาชญากรรม อันจะส่งผลต่อสวัสดิภาพของสังคมต่อไป

จากการศึกษาทฤษฎีเกี่ยวกับการป้องกันจากสำนักอาชญาวิทยา สามารถสรุปได้ว่า การลงโทษเพื่อป้องกัน โดยคำนึงถึงผลลัพธ์ของการกระทำก่อนที่จะมีพฤติกรรมใด คือสามารถป้องกันไม่ให้บุคคลกระทำผิดได้ หากมีการกำหนดอัตราโทษที่รุนแรงและรวดเร็ว เห็นว่าการลงโทษเป็นการรักษาสวัสดิภาพของสังคมนั่นเอง หรือป้องกันสังคมออกจากอาชญากรรมนั่นเอง

2.4 มาตรการในการป้องกันของหน่วยงานการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนอาชีวศึกษา

มาตรการที่สามารถใช้ในการป้องกันการก่อเหตุทะเลาะวิวาทใช้ความรุนแรงของนักเรียนอาชีวศึกษานั้น ต้องมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใกล้ชิดกับตัวนักเรียนอาชีวศึกษาผู้ก่อเหตุทะเลาะวิวาทใช้ความรุนแรงเป็นอย่างยิ่ง เพราะได้รู้ถึงสาเหตุแห่งการกระทำผิด พฤติกรรมของนักเรียนผู้ก่อเหตุ โดยผู้รับผิดชอบเกี่ยวข้องกับการป้องกันการก่อเหตุทะเลาะวิวาทใช้ความรุนแรงนี้ประกอบด้วยหน่วยงานหลายหน่วยงานในภาคการศึกษาอาชีวศึกษา ทั้งกระทรวงศึกษาธิการ หน่วยงานสังกัดกระทรวงศึกษาธิการต่าง ๆ โดยได้กำหนดมาตรการในการป้องกันการก่อเหตุทะเลาะวิวาทใช้ความรุนแรงไว้หลายวิธีการมาโดยตลอด ซึ่งผู้ศึกษาได้แยกอธิบายได้ตามลักษณะความรับผิดชอบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใกล้ชิดกับนักเรียนอาชีวศึกษาผู้ก่อเหตุทะเลาะวิวาทใช้ความรุนแรงเหล่านี้ เพื่อให้ศึกษาและเข้าใจได้ดียิ่งขึ้น รวมทั้งหน่วยงานอื่นใดที่ใกล้ชิดกับการกำหนดมาตรการในการป้องกันการก่อเหตุทะเลาะวิวาทใช้ความรุนแรงของนักเรียนอาชีวศึกษาผู้ก่อเหตุได้ดังนี้

2.4.1 มาตรการในการป้องกันของกระทรวงศึกษาธิการ¹⁸

กระทรวงศึกษาธิการได้นำมาตรการในการป้องกันการทะเลาะวิวาทใช้ความรุนแรงของนักเรียนอาชีวศึกษามาใช้ประมาณเดือนมกราคม พ.ศ. 2547 มีมาตรการแก้ไขปัญหานี้มาเป็นแนวทางให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนอาชีวศึกษาที่ก่อเหตุทะเลาะวิวาทให้รับผิดชอบนำไปเป็นแนวทางในการป้องกันแก้ไข โดยให้หน่วยงานอื่นเข้าร่วมรับผิดชอบ ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.เชิญผู้ปกครองและประชาชนเข้าร่วมแจ้งเหตุพฤติกรรมของกลุ่มนักเรียนนักศึกษาในการจะก่อเหตุทะเลาะวิวาททางโทรศัพท์ ภาพถ่าย หรือวิดีโอ โดยเป็นนโยบายระดับกระทรวง ซึ่งสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนจะรับผิดชอบสถานศึกษาของเอกชน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จะรับผิดชอบสถานศึกษาของรัฐบาล

2.แจ้งเจ้าหน้าที่ตำรวจตรวจค้นนักศึกษาตามสถานที่หลอแหลม หรือในรถโดยสารที่มีกลุ่มนักเรียนนักศึกษาส่อพฤติกรรมไปในทางที่จะก่อเหตุทะเลาะวิวาท

3.ให้ทุกสถานศึกษาทั้งรัฐบาลและเอกชนตรวจสอบนักเรียน นักศึกษากลุ่มเสี่ยงที่มีประวัติก่อเหตุทะเลาะวิวาท ส่งรายชื่อให้หน่วยงานต้นสังกัด และกระทรวงศึกษาธิการทราบ

4.นำนักเรียน นักศึกษากลุ่มเสี่ยงเข้าค่ายทหารปรับเปลี่ยนพฤติกรรม (โครงการสุภาพบุรุษอาชีวศึกษา)

5.นักเรียน นักศึกษาที่ไม่ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้ออกจากสถานศึกษาและหากจะศึกษาใหม่ต้องมีการเข้าค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรมก่อน จึงจะเข้าศึกษาใหม่ได้

6. นักเรียน นักศึกษาที่ทำให้ผู้อื่นได้รับบาดเจ็บ และเสียชีวิต นอกจากต้องออกจากสถานศึกษาแล้วยังต้องรับโทษตามกฎหมาย และผู้ปกครองต้องชดใช้ความเสียหาย

7. กรณีให้นักเรียน นักศึกษาออกแล้ว ไม่มีสถานศึกษาใดรับเข้าศึกษาต่อให้ติดต่อกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการจะรับและจัดให้เข้าศึกษาในหลักสูตรพิเศษในค่ายทหาร

8.สถานศึกษาใดมีปัญหาการทะเลาะวิวาทของนักเรียนบ่อยครั้ง กระทรวงศึกษาธิการจะพิจารณาการดำเนินการป้องกัน และแก้ไขปัญหของสถานศึกษาเพียงพอหรือไม่ จะมีการลงโทษตามขั้นตอนจนถึงขั้นสั่งปิดสถานศึกษา

9. ส่งเสริมให้นักศึกษาทำประโยชน์และช่วยเหลือชุมชน และสังคมร่วมกัน

¹⁸ อ้างแล้วข้อ 26

ปัญหาเด็กติดกันอาจดูเป็นเรื่องธรรมชาติของวัยรุ่นที่ต้องมีทะเลาะเบาะแว้งเป็นธรรมดา แต่ถ้าหากเราปล่อยให้ลูกหลานเห็นผิดเป็นชอบเดินหลงทางจะกลายเป็นปัญหาเรื้อรังเกินเยียวยา โดยกระทรวงศึกษาธิการมีสถิติเด็กนักเรียนอาชีวศึกษาก่อเหตุติดกัน จำนวน 27 สถาบัน แยกเป็นสถาบันอาชีวศึกษาของรัฐ 7 แห่ง สถาบันอาชีวศึกษาเอกชน 20 แห่ง ซึ่งปัจจุบันสถิติดังกล่าวลดลงมากกว่าครึ่ง ทั้งนี้อาจมาจากหลายสาเหตุ อาทิ การศึกษาแบบทวิภาคีที่让孩子ไปฝึกงานด้วยกันพอได้เงินก็เลิกติดกัน จาก การที่เจ้าหน้าที่ตำรวจปฏิบัติงานได้ผลดี ขณะเดียวกันผู้อำนวยการ โรงเรียนก็ได้ลงมาแก้ปัญหาจริงจังมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ตนอยากขอให้ตำรวจบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด เช่น หากมีรุ่นพี่เข้ามาเกี่ยวข้องต้องมีการติดตามจับกุมถึงบ้าน ส่วนเด็กที่ติดกันขอให้มีการสอบสวนว่าใครเป็นคนเริ่มและใครเป็นฝ่ายป้องกันตัว ทั้งนี้เพื่อผลในทางคดีซึ่งจะทำให้เด็กรู้จักอดทนและมีภูมิคุ้มกันมากขึ้น

กฎหมายที่ใช้ดำเนินการกับนักเรียนที่ก่อเหตุทะเลาะวิวาท แยกเป็นกฎหมายเชิงป้องกันเหตุ ได้แก่ พ.ร.บ.คุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 หมวด 7 การส่งเสริมความประพฤตินักเรียนนักศึกษา มา.63 ถึงมาตรา 67 ซึ่งเป็นภารกิจของศูนย์เสมอภาค กระทรวงศึกษาธิการ และประมวลกฎหมายอาญาและประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แบ่งเป็น กรณีผู้ทะเลาะวิวาทอายุเกิน 18 ปีดำเนินการส่งศาลแขวงและศาลจังหวัดพิจารณาคดี โดยมีมาตรการลงโทษคือการคุมประพฤติ หรือจำคุกในเรือนจำของกรมราชทัณฑ์ แต่หากอายุไม่เกิน 18 ปี ดำเนินการส่งศาลเยาวชนและครอบครัวพิจารณาคดี โดยมีมาตรการลงโทษ คือการคุมประพฤติ หรือเข้ารับการฝึกอบรมที่ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

2.4.2 มาตรการในการป้องกันของสำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน¹⁹

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้มีการจัดประชุมเพื่อหามาตรการป้องกันและแก้ไข ปัญหาการทะเลาะวิวาทของนักเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ในวันที่ 6 กันยายน 2553 ณ ห้องประชุม อาคารรัฐสภา โดยมีผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 40 แห่งเข้าร่วมประชุม ที่ประชุมได้เห็นชอบมาตรการเชิงรุกและมาตรการระยะยาวร่วมกันนำมาบูรณาการกับ มาตรการให้กับสถานศึกษาในระดับอาชีวศึกษา ที่นักเรียนนักศึกษามีการก่อเหตุทะเลาะวิวาทและทำร้ายร่างกายกันบางกรณีมีผู้เสียหายได้รับบาดเจ็บถึงขั้นทุพพลภาพและถึงแก่ชีวิตนักเรียนนักศึกษาบางรายเป็นผู้เกี่ยวข้องโดยตรงหรืออยู่ในเหตุการณ์ก่อให้เกิดการเสียหายและเป็นที่วิตกกังวลของผู้ปกครองและสังคมไปนั้น กระทรวงศึกษาธิการตระหนักในปัญหาดังกล่าวจึงได้กำหนดมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการ

¹⁹ วารสารกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานรัฐมนตรี ปีที่ 10 ฉบับที่ 12 ประจำเดือนตุลาคม พ.ศ.2553

ทะเลาะวิวาทของนักเรียนนักศึกษาคือ 1.มาตรการในการป้องกันเชิงรุก 2.มาตรการในการป้องกันแบบต่อเนื่องและ 3.มาตรการในการป้องกันโดยทางสังคม

มาตรการในการป้องกันเชิงรุก

1. ให้สถานศึกษาจัดทำข้อมูลประวัติของนักเรียนนักศึกษาทุกคนเป็นรายบุคคล โดยเฉพาะนักเรียน นักศึกษากลุ่มเสี่ยงที่จะกระทำความผิดต้องมีข้อมูลเชิงลึกพร้อมภาพถ่ายและประวัติผู้ปกครองจัดส่งให้ สถานีตำรวจในพื้นที่ ศูนย์เสมารักษ์กระทรวงศึกษาธิการรวมทั้งแจ้งให้ผู้ปกครองได้รับทราบและร่วมกัน แก้ไขปัญหา รวมทั้งเป็นการป้องปราม โดยดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน 7 วัน

2. จัดให้มีการติดตามเฝ้าระวังจุดเสี่ยงหรือพื้นที่เสี่ยงที่นักเรียนนักศึกษาจะกระทำความผิด ทั้งนี้ให้ ตำรวจท้องที่เจ้าหน้าที่ศูนย์เสมารักษ์กระทรวงศึกษาธิการเจ้าหน้าที่เทศกิจพิทักษ์นักเรียนของ กรุงเทพมหานครประสานงานร่วมกันในการร่วมตรวจจุดเสี่ยงหรือพื้นที่เสี่ยงหากปรากฏพบว่ามี นักเรียนนักศึกษาที่กระทำความผิดให้ดำเนินการตามกฎหมายโดยเคร่งครัด

3. ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้รับใบอนุญาต ครู อาจารย์จะต้องกำกับดูแลความประพฤติของนักเรียน นักศึกษา ตามมาตรการกระทรวงศึกษาธิการกำหนดหากสถานศึกษาใดปล่อยปละละเลยไม่ดำเนินการ แก้ไขปัญหานักเรียนนักศึกษาก่อเหตุทะเลาะวิวาทและเกิดปัญหาบ่อยครั้งให้ผู้บริหารต้นสังกัดของ สถานศึกษาพิจารณาแก้ไขปัญหาให้สามารถยุติการก่อเหตุทะเลาะวิวาทดังกล่าวโดยเร็วสำหรับสถานศึกษา เอกชนให้ผู้อนุญาตดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชนเพื่อพิจารณาถอนใบอนุญาตต่อไป

4. ให้สถานศึกษาจัดตั้งภาคีเครือข่ายเพื่อส่งเสริมและช่วยเหลือในการพัฒนานักเรียนนักศึกษา ประกอบด้วย ภาคีเครือข่ายระดับนักเรียน เช่น เพื่อนช่วยเพื่อน สภานักเรียน สภายาวชนเพื่อให้มีการ แนะนำและช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการแก้ไขปัญหาและทำกิจกรรมในเชิงสร้างสรรค์ร่วมกันภาคี เครือข่ายระดับผู้ปกครองเพื่อให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการสนับสนุนและส่งเสริมกิจกรรมของ สถานศึกษาโดยเฉพาะนอกเวลาเรียน เช่น การจัดกิจกรรมหลังเลิกเรียน (After School Program) กิจกรรม ยุวตำรวจ ภาคีเครือข่ายระดับสถานศึกษาเพื่อให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์และเกิดความ สมานฉันท์ระหว่างสถานศึกษาเช่น เครือข่ายจตุรมิตร เครือข่ายกลุ่มสถานศึกษาอาชีวศึกษาทั้งภาครัฐ และ เอกชนเครือข่ายกลุ่ม โรงเรียนมัธยม ภาคีเครือข่ายภาคประชาสังคม เพื่อสร้างความร่วมมือระหว่าง สถานศึกษาและชุมชนเช่น กลุ่มอาสาสมัครชุมชน อาสาสมัครครูตำรวจ อปพร. กลุ่มจักรยานยนต์รับจ้าง กลุ่มสื่อสารวิทยุชุมชน กลุ่มชุมชนในพื้นที่ ชสมก. สมาชิกสภาเขตสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร วัด มัสยิด ประชานชุมชน ประชานหมู่บ้านผู้บริหารสถานประกอบการ ห้างสรรพสินค้า กลุ่มประชาชนทั่วไปและ

ภาคีเครือข่ายระดับกระทรวง เพื่อบูรณาการความร่วมมือของกระทรวง กรมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทะเลาะวิวาทของเยาวชน

5. จัดให้มีช่องทางการสื่อสารระหว่างสถานศึกษา ผู้ปกครอง ภาคีเครือข่ายและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อสามารถแก้ไขปัญหาการทะเลาะวิวาทของนักเรียนนักศึกษา ได้ทันต่อสถานการณ์ เช่น สายด่วน 1579 ข้อความทางโทรศัพท์ (SMS) และเว็บไซต์แจ้งข่าว กรณีนักเรียนนักศึกษาขาดเรียน กิจกรรมของสถานศึกษา เป็นต้น

6. แต่งตั้งคณะกรรมการติดตามและตรวจสอบการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาทะเลาะวิวาทของนักเรียนนักศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการอย่างทั่วถึง รวมทั้งการสอบสวนสถานศึกษาที่ปล่อยปละละเลยให้นักเรียนนักศึกษาก่อเหตุทะเลาะวิวาท พร้อมรายงานผลต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นประจำทุกวัน

มาตรการในการป้องกันแบบต่อเนื่อง

1. กระทรวงศึกษาธิการและต้นสังกัดจัดทำคู่มือระบบบริหารจัดการเชิงคุณภาพเพื่อเป็นคู่มือสำหรับการบริหารจัดการในสถานศึกษาเช่น ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ระบบการจัดกิจกรรมนักเรียน นักศึกษาที่เหมาะสมกับวัย รวมทั้ง สร้างมาตรการตรวจสอบ การดำเนินการและระบบตรวจติดตามประเมิน และรายงานผลการดำเนินการเกี่ยวกับความประพฤติของนักเรียน นักศึกษา

2. สถานศึกษาจัดอบรมแนะแนวเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพของนักเรียนนักศึกษาแก่ผู้ปกครอง สำหรับนักเรียนนักศึกษาที่เป็นกลุ่มเสี่ยงต่อการกระทำผิดต้องจัดให้มีระบบการดูแลคัดกรองความประพฤติติดตามและประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองอย่างใกล้ชิด

3. ให้สถานศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชนจัดให้มีผู้รับผิดชอบอย่างเป็นระบบในการแก้ไขปัญหา นักเรียนนักศึกษาก่อเหตุทะเลาะวิวาทและให้ต้นสังกัดสนับสนุนงบประมาณ อัตรากำลังคน เครื่องมือและอุปกรณ์ให้สถานศึกษาอย่างเหมาะสมเพียงพอ

4. ให้สถานศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชนร่วมกันจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนและกิจกรรมอันเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ เช่น กิจกรรมกีฬา กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวภาษาและผู้บำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมทางศาสนา กิจกรรมนักศึกษาวิชาทหาร กิจกรรมอาสาพัฒนาสังคมในชนบทและพื้นที่ทุรกันดาร กิจกรรมเยี่ยมชมทัศนสถาน สถานพินิจและคุ้มครองเด็ก

5. ให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างแกนนำนักเรียนนักศึกษาและครูฝ่ายกิจการนักเรียนนักศึกษาเป็นประจำทุกเดือนโดยหมุนเวียนไปในสถานศึกษาของแต่ละพื้นที่เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีรวมทั้งร่วมปรึกษาและทำกิจกรรมร่วมกันในเชิงสร้างสรรค์

6. ในกรณีที่เกิดเหตุหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าจะมีการทะเลาะวิวาทของนักเรียนนักศึกษาให้สถานศึกษารายงานต่อต้านสังกัดทันที ทั้งนี้เพื่อจะได้ดำเนินการแก้ไข ป้องกันและระงับเหตุได้อย่างทันการณ

7. ให้มีการบูรณาการและพัฒนาหลักสูตรทุกระดับการศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองดี มีความภาคภูมิใจในตนเอง เคารพในสิทธิของตนเองและผู้อื่น มีความอดทนและมีวินัย มีความรับผิดชอบ มีจิตอาสา มีความคิดสร้างสรรค์ ความคิดเชิงบวกและรู้จักการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งด้วยสันติวิธี

8. ส่งเสริมให้มีการจัดทำวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้และศึกษาองค์ความรู้จากผลการวิจัยของต่างประเทศและในประเทศในการแก้ไขปัญหาการทะเลาะวิวาทของนักเรียนนักศึกษาอย่างจริงจัง เพื่อให้การแก้ปัญหาดังกล่าวมีความยั่งยืน

มาตรการในการป้องกันโดยทางสังคม

1. รัฐต้องส่งเสริมให้หน่วยงานของรัฐ องค์กรเอกชนและทุกภาคส่วนในสังคมตระหนักและเห็นความสำคัญในการแก้ไขปัญหาการทะเลาะวิวาทของนักเรียนนักศึกษา โดยผนึกกำลังให้เกิดความร่วมมืออย่างจริงจังในการสร้างความเข้าใจสร้างเจตคติ และค่านิยมที่ถูกต้องเพื่อให้อยู่ร่วมกันอย่างสันติ

2. ผู้ปกครอง บุคคลในสังคมทุกสาขาอาชีพ หน่วยงานของรัฐและเอกชนและสถาบันครอบครัว ต้องเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนนักศึกษา และเยาวชน

3. สื่อมวลชนทุกแขนงต้องส่งเสริมข่าวสารข้อมูลนักเรียนนักศึกษาที่ทำความดีให้มากและต่อเนื่อง ลดการเสนอข่าวสารข้อมูลที่ขี้ขลาดและส่งเสริมค่านิยมในความรุนแรงเนื่องจากปัจจุบันค่านิยมของวัยรุ่นชอบเลียนแบบค่านิยมที่ไม่เหมาะสม

รวมถึงมาตรการทางปกครองซึ่งรับผิดชอบโดยกระทรวงศึกษาธิการนั้นมุ่งเน้นได้การเฝ้าระวังเพื่อระงับเหตุ เป็นการป้องกัน โดยการยับยั้งเหตุปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดการทะเลาะวิวาทกัน โดยการให้ความร่วมมือจากทุกภาคส่วน เช่น เจ้าหน้าที่ตำรวจ เจ้าหน้าที่ศูนย์เสมารัก ผู้บริหารสถานศึกษา ครู อาจารย์และ ผู้ปกครอง ให้มีส่วนร่วมในการป้องกันการก่อเหตุทะเลาะวิวาท รวมไปถึงการปรับเปลี่ยนหลักสูตรการศึกษาเพื่อสร้างความอดทน การมีวินัย เคารพผู้อื่น มีความรับผิดชอบ มีความคิดเชิงบวก และรู้จักแก้ปัญหาด้วยสันติวิธี

หลักการนี้นำมาใช้ด้านการพัฒนาความเป็นอยู่สภาพแวดล้อม และการป้องกันสิทธิส่วนบุคคลอันละเมิดต่อกฎหมายไม่ได้ เพื่อป้องกันมิให้มีการละเมิดสิทธิของบุคคลโดยใช้ความรุนแรงเกิดขึ้นในเยาวชน หากมีการละเมิดต่อกฎหมายคือการใช้กำลังทำร้าย ใช้ความรุนแรงกันเกิดขึ้น ย่อมต้องได้รับความคุ้มครองจากรัฐเรื่องสิทธิในกระบวนการยุติธรรม การปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนที่เหมาะสม ถูกต้อง โดยมาตรการทางกฎหมายเดิม โดยในระหว่างนี้จะมีการให้ความรู้ด้านกฎหมายที่นักเรียน ครู อาจารย์และผู้ปกครองต้องทราบ เช่น กฎหมาย พ.ร.บ.คุ้มครองเด็ก ซึ่งผู้ที่ยุยงส่งเสริมให้เด็กกระทำความผิดต้องรับโทษด้วย รวมทั้ง

สร้างความเข้าใจแก่ประชาชนด้วยว่าประชาชนก็มีอำนาจสามารถจับกุมผู้กระทำความผิดซึ่งหน้าได้เท่ากับตำรวจ ในความผิดที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนทะเลาะวิวาทใช้ความรุนแรง ทำร้ายร่างกาย ทั้งนี้จะมีการนำแผนป้องกันและระงับเหตุนักเรียนนักศึกษาก่อเหตุทะเลาะวิวาทตั้งแต่เริ่มต้นทำประวัติไปจนถึงการดำเนินการกับเด็กกลุ่มต่าง ๆ ไปจนถึงจุดสุดท้าย เพื่อมุ่งสู่วัตถุประสงค์ของการแก้ไขปัญหาดังกล่าวแต่ในการจับกุมนี้กระทำเพียงการกักตัวไว้เพื่อส่งเคราะห์เท่านั้น ตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 มาตรา 30 หากมีความจำเป็นเพื่อประโยชน์แก่การสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก เพื่อทราบข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กและครอบครัว แต่จะกักตัวนานกว่าสิบสองชั่วโมงไม่ได้และกฎกระทรวงกำหนดความประพฤติของนักเรียนและนักศึกษา พ.ศ. 2548อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 6และมาตรา 64แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กพ.ศ. 2546อันเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา 29 ประกอบกับมาตรา 31 มาตรา 34 มาตรา 35 มาตรา 36 มาตรา 39 มาตรา 48และมาตรา 50ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติไว้คือ ต้องไม่ประพฤตินั้นเรียนหรือออกนอกสถานศึกษาโดยไม่ได้รับอนุญาตในช่วงเวลาเรียน ไม่เล่นการพนัน ไม่พกพาอาวุธหรือวัตถุระเบิด รวมถึงไม่ซื้อ จำหน่าย แลกเปลี่ยน เสพสุราหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สิ่งมีเงินมา บุหรี่หรือยาเสพติด ห้ามทะเลาะวิวาท ทำร้ายร่างกายผู้อื่น เตรียมการหรือกระทำการใด อันจะก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยหรือขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน และห้ามเที่ยวเตร่หรือรวมกลุ่มอันเป็นการสร้างความเดือดร้อนให้แก่ตนเองและผู้อื่น ซึ่งระเบียบและกฎกระทรวงนี้ทำให้เห็นว่ามาตรการทางกฎหมายนั้น มุ่งเน้นไปที่การควบคุมความประพฤติของนักเรียน นักศึกษาเป็นส่วนใหญ่ ไม่มีข้อกำหนดในการลงโทษต่อตัวนักเรียน นักศึกษาหรือส่วนสถาบันการศึกษา โดยระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการลงโทษนักเรียนและนักศึกษา พ.ศ. 2548 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 6 และมาตรา 65 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ตามข้อ 5 โทษที่จะลงแก่นักเรียนและนักศึกษาที่กระทำความผิดนั้นมี 4 สถานเท่านั้น คือ ว่ากล่าวตักเตือน ทำทัณฑ์บน ตัดคะแนนความประพฤติและทำกิจกรรมเพื่อให้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม จะเห็นได้ว่าไม่มีการกำหนดโทษทางอาญาแต่อย่างใด ซึ่งแสดงให้เห็นว่ากฎหมายไม่ได้มุ่งเน้นที่จะนำตัวเยาวชนมาลงโทษ

2.5 แนวคิดการใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยในการป้องกัน

เนื่องจากกฎหมายหลายบทกำหนดการวางประกันด้วยหลักทรัพย์หรือการวางเงินประกันเพื่อป้องกันมิให้กระทำความผิดอีก ซึ่งหลายฝ่ายไม่เห็นด้วยกับการวางหลักประกันนี้ ด้วยเห็นว่าไม่ใช่วิธีการที่เหมาะสม เพราะการที่นักเรียนอาชีวศึกษาก่อเหตุทะเลาะวิวาทใช้ความรุนแรงกันนั้น อยู่นอกเหนือการควบคุมของบิดามารดา เนื่องจาก บิดามารดาไม่ได้อยู่กับนักเรียนตลอดเวลาจึงจะสามารถควบคุมมิให้เข้า

ร่วมก่อเหตุได้ ทั้งยังอาจสร้างความเดือดร้อนของบิดามารดา ผู้ปกครองได้ กรณีบิดามารดา ผู้ปกครองมีรายได้น้อย หรือ ไม่มีเวลาเพียงพอที่จะมาวางหลักประกัน ดังนี้ สมควรมีวิธีการเพื่อความปลอดภัยวิธีอื่นที่สามารถป้องกันการกระทำความผิดแทนการวางประกันได้ เช่น ใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัย โดยใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ที่เรียกว่า เครื่องอุปกรณ์รับส่งสัญญาณอิเล็กทรอนิกส์(Electronic Monitoring) ซึ่งตามหลักการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังขององค์การสหประชาชาติได้วางข้อตกลงไว้ดังนี้

ข้อตกลงระหว่างประเทศรวมถึงมาตรฐานสากลในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ซึ่งมีส่วนที่เกี่ยวข้องกับการใช้เครื่องพันธนาการก่อนการมีคำพิพากษาถึงที่สุด เช่น ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights, 1948 : UDHR)²⁰ ถือเป็นปฏิญญาพื้นฐานในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน โดยในวันที่ 10 ธันวาคม พ.ศ. 2491 มีข้อความรับรองสิทธิมนุษยชนในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ซึ่งอ้างอิงนำมาใช้กับการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง โดยสรุปความได้ ดังนี้

ข้อ 7 ทุกคนต่างเสมอกันในกฎหมายโดยปราศจากการเลือกปฏิบัติ

ข้อ 10 ทุกคนมีสิทธิโดยเสมอภาค ได้การพิจารณาอย่างเปิดเผยจากศาล โดยเป็นอิสระเที่ยงธรรม และสันนิษฐานก่อนว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ (Presumption of innocence) สำหรับกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ค.ศ. 1966 (International Covenant on Civil and Political Rights, 1966 ICCPR) เป็นกติกาที่รับรองการประชุมจากสมัชชาขององค์การสหประชาชาติ ซึ่งมีเรื่องการคุ้มครองสิทธิผู้ต้องขังและสิทธิในกระบวนการยุติธรรม ซึ่งสามารถสรุปความได้ ดังนี้

ตามข้อ 9 (1) บุคคลมีสิทธิในเสรีภาพและความมั่นคงของตน บุคคลใดจะถูกจับกุมหรือคุมขังโดยพลการไม่ได้ (2) ขณะจับกุม บุคคลจะต้องได้รับแจ้งถึงเหตุผลและข้อหาในการจับกุมโดยเร็ว (3) บุคคลได้รับการพิจารณาคดีภายในเวลาอันสมควร (4) การควบคุมตัวให้ศาลพิจารณาโดยไม่ชักช้า

ข้อ 10 (1) บุคคลที่ถูกกีดรอนสิทธิเสรีภาพในการควบคุมตัวมีสิทธิร้องเรียนต่อศาล (2) (ก) พึงจำแนกผู้ต้องหาว่ากระทำความผิดจากผู้ต้องโทษ และพึงได้รับการปฏิบัติที่แตกต่างกันตามเหมาะสมแก่สถานะ (ข) พึงแยกตัวผู้กระทำความผิดที่เป็นเยาวชนออกจากผู้ใหญ่และนำตัวขึ้นพิจารณาคดีให้เร็วที่สุด

และตามข้อ 14 (1) บุคคลย่อมเสมอภาคในการพิจารณาของศาลและตุลาการ (2) บุคคลที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดทางอาญา ย่อมได้รับการสันนิษฐานว่าเป็นผู้บริสุทธิ์กว่าจะได้พิสูจน์การกระทำผิดตามกฎหมาย (3) บุคคลที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดย่อมได้รับหลักประกันในการแจ้งข้อหา การปรึกษาทนาย (4) ในกรณีเด็กหรือเยาวชน วิธีการพิจารณาความต้องคำนึงถึงอายุ ความปรารถนาในการส่งเสริมแก้ไขฟื้นฟูความ

²⁰ ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights 1948 : UDHR) มาตรการการลงโทษระดับกลางกับงานราชทัณฑ์ (ออนไลน์) <https://ilaw.or.th/node/2726> [2559,7 พ.ย.]

ประพจน์ของบุคคลนั้น (5) บุคคลที่ถูกลงโทษทางอาญา ย่อมมีสิทธิการอุทธรณ์การลงโทษต่อศาลสูงและ (6) บุคคลย่อมได้รับการชดเชยตามกฎหมายเมื่อมีการค้นพบว่ามีกรปฏิบัติที่ขัดต่อหลักกฎหมาย

ข้อตกลงระหว่างประเทศรวมถึงมาตรฐานสากลในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน มีส่วนเกี่ยวข้องในการใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยในการคุ้มครองสวัสดิภาพให้แก่นักเรียนอาชีวศึกษาที่ก่อเหตุทะเลาะวิวาท ใช้ความรุนแรง เนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศภาคีที่ต้องปฏิบัติตามข้อตกลงดังกล่าว ซึ่งได้กล่าวสรุปแล้วในข้างต้น

จากการศึกษาพบว่าแนวคิดทฤษฎีในการทะเลาะวิวาทคือทฤษฎีความขัดแย้ง ทฤษฎีการปฏิสัมพันธ์ ทฤษฎีกลวิธีสร้างความเป็นกลาง รวมถึงแนวคิดในการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก ส่วนในการป้องกันการทะเลาะวิวาทใช้ความรุนแรงของนักเรียนอาชีวศึกษานั้น ประกอบด้วย แนวคิดในการป้องกันเยาวชนก่ออาชญากรรมทางอาชญาวิทยา การขอความร่วมมือผู้ปกครองและนักเรียนเพื่อลดปัญหาการทะเลาะวิวาท รวมทั้งจัดโครงการเยี่ยมเพื่อนต่างสถานศึกษา โครงการอาชีวะจิตอาสา โครงการเตรียมความพร้อมผู้เรียนอาชีวศึกษา โดยส่วนใหญ่ใช้ทฤษฎีการป้องกัน คือป้องกันและทฤษฎีการลงโทษเพื่อการป้องกัน ทฤษฎีการลงโทษเพื่อป้องกันอาชญากรรม เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดบุคคลกระทำผิด หากมีกฎหมายที่มีประสิทธิภาพ และเหมาะสม ซึ่งหมายความถึงอัตราโทษที่รุนแรง

แนวคิดในการป้องกันโดยวิธีการเพื่อความปลอดภัย โดยคำนึงถึงสิทธิความเป็นมนุษย์จึงได้มีแนวคิดในการใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยมาใช้ในการป้องกันการทะเลาะวิวาทใช้ความรุนแรงของนักเรียนอาชีวศึกษา เนื่องจากนักเรียนอาชีวศึกษาเหล่านี้ยังเป็นเยาวชน ไม่สมควรได้รับการลงโทษที่รุนแรงหรือโทษทางอาญานั้นเอง

2.5.1 แนวคิดในการคุ้มครองสวัสดิภาพนักเรียนอาชีวศึกษา

นอกจากแนวคิดในการป้องกันหรือแนวคิดสาเหตุของการทะเลาะวิวาทใช้ความรุนแรงแล้ว ยังต้องคำนึงถึงการคุ้มครองสวัสดิภาพของเยาวชนซึ่งอยู่กระบวนการยุติธรรม ตั้งแต่ยังไม่ได้ถูกกล่าวหาว่าเป็นผู้กระทำ เพราะการคุ้มครองสวัสดิภาพเกี่ยวข้องกับสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ฟังบังคับใช้กฎหมายด้วยความระมัดระวัง ดังนี้ ผู้ศึกษาจึงขอเสนอแนวคิดที่เกี่ยวกับการคุ้มครองสวัสดิภาพของนักเรียนอาชีวศึกษาที่ก่อเหตุทะเลาะวิวาทใช้ความรุนแรงกันและอยู่ในกระบวนการยุติธรรม ซึ่งในการศึกษานี้ได้ศึกษากฎหมายในการคุ้มครองสิทธิทั้งเด็กและเยาวชนร่วมกัน จึงไม่สามารถแยกอธิบายเฉพาะเรื่องได้ ดังนั้นขอให้ผู้ศึกษาเข้าใจการใช้คำในภาษาโดยอนุโลมว่า เด็ก ให้หมายความถึงเยาวชนตามเจตนารมณ์ของผู้วิจัย โดยสามารถแยกอธิบายดังต่อไปนี้

หลักความคุ้มครองสิทธิของเยาวชนผู้ก่อเหตุทะเลาะวิวาทใช้ความรุนแรง²¹

เยาวชนหรือนักเรียนอาชีวศึกษาทุกคนซึ่งไม่ว่า จะเป็นเยาวชนโดยทั่วไปหรือเยาวชนที่ด้อยโอกาส ไม่ว่าในลักษณะใดย่อมจะต้องได้รับความคุ้มครองสิทธิในฐานะบุคคลที่มีศักดิ์ศรีและการมีคุณค่าของความเป็นมนุษย์ที่มีความเท่าเทียมกัน โดยสิทธิของเด็กและเยาวชนถือเป็นสิทธิ ประเภทหนึ่งในกลุ่มสิทธิมนุษยชนที่ต้องมีการปกป้องคุ้มครองมากกว่าบุคคลโดยทั่วไป เนื่องด้วยความสามารถทางสภาวะร่างกาย และสติปัญญาที่มีความไม่เท่าเทียมกับบุคคลที่เป็นผู้ใหญ่จึงจำเป็นต้องได้รับการคุ้มครองสิทธิเป็นพิเศษ

แนวคิดเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิของเยาวชน ความคุ้มครองสิทธิของเยาวชนเป็นการแสดงถึงความเคารพต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลซึ่งเริ่มขึ้นตั้งแต่การมีสภาพเป็นบุคคล โดยเยาวชนจะได้รับความคุ้มครองสิทธิในลักษณะพิเศษที่มีความแตกต่างบุคคลโดยทั่วไป เพราะคำนึงถึงสิทธิประโยชน์ที่ควรได้รับ ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

แนวคิดเกี่ยวกับประโยชน์สูงสุดสำหรับ “เด็ก²²” คำว่า “ประโยชน์สูงสุดของเด็ก²³” หมายถึง สิทธิประโยชน์ของเด็กทั้งปวงที่พึงมีได้ในฐานะที่เกิดมาและมีชีวิตอยู่รอด หรือโดยสามัญสำนึกของวิญญูชนทั่วไปย่อมเห็นได้ว่าเป็นสิทธิประโยชน์ของเด็ก สักคมในปัจจุบันได้ให้ความสำคัญกับเด็กมากขึ้น โดยมองว่าเด็กนั้นเป็นทรัพยากร บุคคลที่มีคุณค่า (Value Commodities) ที่จะต้องได้รับการปกป้องคุ้มครอง ประกอบกับการพัฒนา อย่างเต็มศักยภาพ ซึ่งผลจากการเล็งเห็นถึงความสำคัญของเด็กดังกล่าวเป็นการนำไปสู่แนวคิดที่ ต้องการให้ความสำคัญ แก่คุณค่าของเด็กมากยิ่งขึ้น อันเป็นการเน้นไปที่ประโยชน์สูงสุดเด็ก และมีข้อสังเกตว่าในช่วงเวลาที่ผ่านมากการปฏิบัติต่อเด็กนั้นจะมุ่งพิจารณาจากมุมมองของผู้ใหญ่ หรือผู้มีอำนาจในสังคมเป็นสำคัญ โดยมองว่าการกระทำใด ๆ น่าจะเป็นประโยชน์สำหรับเด็ก มากกว่า ฉะนั้นจึงกล่าวได้ว่าข้อกำหนดเหล่านี้วางกรอบจากผู้ใหญ่หรือผู้มีอำนาจในสังคมมากกว่าการคำนึงถึงตัวตนที่มาจากตัวเด็กเอง อนึ่ง หลักการว่าด้วยประโยชน์สูงสุดสำหรับเด็กนั้น น่าจะเป็นข้อกำหนดที่มีพื้นฐานมาจากความต้องการของเด็กเป็นสำคัญ และเมื่อพิจารณาถึงความต้องการของเด็กตามธรรมชาติและ ความต้องการของเด็กที่เป็นประดิษฐกรรมทางวัฒนธรรม (Cultural Construction) ซึ่งทับซ้อนหรือวางอยู่บนประโยชน์สูงสุดของเด็ก

²¹ สำนักคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ แนวคิด ทฤษฎี และหลักสากลที่เกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิของเด็กและเยาวชน ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา (ออนไลน์) เข้าถึงได้จาก doi.nrct.go.th/ListDoi [2559, 10 ก.ย.]

²² พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 มาตรา 4 บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์ แต่ไม่รวมถึงผู้ที่บรรลุนิติภาวะด้วยการสมรส

²³ พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 มาตรา 22 การปฏิบัติต่อเด็กไม่ว่ากรณีใด ให้คำนึงถึงประโยชน์ของเด็กเป็นสำคัญและไม่ให้เลือกปฏิบัติ “เด็ก”

ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าการพิจารณาไปถึงความต้องการของเด็ก เพื่อนำไปสู่ประโยชน์สูงสุดสำหรับเด็กจึงต้องพิจารณาหลาย ๆ แง่มุม อันได้แก่ความต้องการอันเนื่องมาจากธรรมชาติของความเป็นเด็กความต้องการทางด้านสุขอนามัย ความต้องการเกี่ยวกับการปรับตัวทางสังคมและความต้องการในแง่ของการกำหนดวัฒนธรรม 10 ดังนั้น ในการบัญญัติกฎหมายไม่ว่า จะเป็นกฎหมายที่กำหนดวิธีการปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดหรือกฎหมายที่กำหนดวิธีการลงโทษแก่เด็กและเยาวชนก็ย่อมจะต้อง คำนึงถึงผลประโยชน์สูงสุดของเด็กประกอบกับ มีจุดมุ่งเน้นในการคุ้มครองสิทธิและสวัสดิภาพของเด็กเป็นสำคัญ

แนวคิดเกี่ยวกับการคุ้มครองสวัสดิภาพนักเรียนอาชีวศึกษาโดยการนำเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์²⁴ ในการคุ้มครองสวัสดิภาพของนักเรียนอาชีวศึกษาที่ก่อเหตุทะเลาะวิวาทกันนั้น เนื่องจากประเทศไทยได้มีการนำเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการปล่อยตัวชั่วคราวแทนการวางประกัน ดังนี้ วัตถุประสงค์ ความมุ่งหมายของการใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์มีหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

สำหรับประเทศไทย การนำเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์มาใช้ นั้น โดยมีสาระสำคัญดังนี้ ศาลจะกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับที่อยู่หรือเงื่อนไขอื่นใดให้ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวปฏิบัติ หรือในกรณีที่ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวนั้นยินยอม ศาลจะสั่งให้ใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดที่สามารถใช้ตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทางของผู้ถูกปล่อยชั่วคราวก็ได้ โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อป้องกันการหลบหนี หรือภัยอันตราย หรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น และมีข้อยกเว้นสำหรับกรณีที่ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวนั้นมีอายุไม่ถึงสิบแปดปีบริบูรณ์ แม้ผู้นั้นยินยอม ศาลจะสั่งให้ใช้อุปกรณ์ดังกล่าวได้ต่อเมื่อผู้นั้นมีพฤติกรรมที่อาจเป็นภัยต่อบุคคลอื่นอย่างร้ายแรง หรือมีเหตุสมควรประการอื่น

2.5.2 หลักเกณฑ์การใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ควบคุมแทนการวางประกันของต่างประเทศ²⁵

จากการศึกษาการนำเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์มาใช้ควบคุมผู้ต้องโทษในหลายขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรมในต่างประเทศโดยมลรัฐจอร์เจีย ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศอังกฤษ ซึ่งในประเทศไทยนั้นก็ได้มีการเริ่มนำมาใช้บางขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรมแล้ว โดยหน่วยงานแรกในกระบวนการยุติธรรมของไทยที่นำมาใช้คือ กรมคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม เป็นหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมหน่วยงานแรกที่ได้นำเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับผู้กระทำความผิดในประเทศไทย

²⁴ บุรฉัตร ปราโมช ณ อยุธยา การนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้ควบคุมเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดอาญาในประเทศไทย หลักสูตรผู้พิพากษาผู้บริหารในศาลชั้นต้น รุ่นที่ 11 สถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม สำนักงานศาลยุติธรรม พ.ศ. 2556 หน้า 5

²⁵ ปาลิดา มณีโชติ. (2554) ปัญหาการนำเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับการปล่อยชั่วคราวจำเลยในชั้นพิจารณาคดีของศาล. หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต. คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม หน้า 12

โดยกรมคุมประพฤติได้ดำเนินโครงการนำร่อง การนำเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับเด็กและเยาวชนในระบบงานคุมประพฤติ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 โดยแนวคิดของกรมคุมประพฤติเริ่มมาจากปัญหาผู้ต้องขังล้นเรือนจำ ผู้คุมดูแลไม่ทั่วถึง โดยเฉพาะผู้ต้องหาคดียาเสพติด ไปสร้างเครือข่ายอยู่ในคุก และไม่ใช้ประเทศไทยเท่านั้นที่ประสบปัญหา ซึ่งปัจจุบันเรือนจำประสบปัญหามีจำนวนผู้ต้องขังเกินกว่าหลักสากลมากถึง 4 เท่า และในต่างประเทศประสบกับปัญหาผู้ต้องขังล้นคุก จากข้อมูลพบว่าการแก้ไขปัญหาดังกล่าวหลายประเทศ อาทิ อังกฤษ แคนาดา รวมถึงในภูมิภาคเอเชีย ได้แก่ สิงคโปร์ เกาหลีใต้ได้นำเครื่องมือที่เรียกว่า EM หรือ “Electronic Monitoring” มาใช้แทนการคุมขังในเรือนจำแล้ว

ซึ่งทางเลือกนี้จะเป็นอีกก้าวหนึ่งของกระบวนการยุติธรรมไทยในการนำเครื่องมือทันสมัยมาใช้ในการคุมประพฤติผู้ต้องขังและสามารถเริ่มทดลองนำเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับผู้กระทำความผิดในระบบงานคุมประพฤติได้ ตั้งแต่วันที่ 13 มีนาคม พ.ศ. 2557 เป็นต้นมา ปรากฏว่าผลการดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ในการติดตามดูแลผู้กระทำความผิดในชุมชนด้วยดี โดยยังไม่ปรากฏว่ามีผู้กระทำความผิดที่ฝ่าฝืนเงื่อนไขการคุมประพฤติโดยเจตนาแต่อย่างใด ประกอบกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการสั่งใช้บริการของกรมคุมประพฤติ อาทิ ศาลยุติธรรม คณะกรรมการพิจารณาพักการลงโทษจำคุก และคณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดฯ ได้มีคำสั่งให้ใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์กับผู้กระทำความผิดอย่างต่อเนื่อง โดยตระหนักถึงประโยชน์ของการนำเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดในการรักษาความปลอดภัยให้แก่สังคมและประโยชน์ในการติดตามแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด

หลักการ เหตุผลและความจำเป็นในการบัญญัติกฎหมายมาตรา 108 วรรคสาม เพราะหากมีการนำเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการปล่อยชั่วคราวในคดีที่เข้าหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ศาลกำหนด ก็จะเป็นอีกทางเลือกหนึ่งของผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจที่ไม่ดีที่ตกเป็นจำเลย อันเป็นการให้มีโอกาสได้รับการปล่อยตัวเพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะแก้ปัญหของความไม่เท่าเทียมกันในสังคมได้ เพราะไม่ว่าผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจที่ไม่ดีหรือผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี ก็มีโอกาสได้รับการปล่อยตัวชั่วคราวได้ทั้งนั้น ทั้งนี้ยังเป็นการป้องกันไม่ให้จำเลยที่ได้รับการปล่อยชั่วคราวหลบหนีไปได้อีกทางหนึ่งด้วย

การใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์อาจกระทบหรือเกิดความไม่สะดวกต่อการใช้ชีวิตประจำวัน เป็นการไม่เหมาะสมหรือเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนหากใช้เครื่องนี้ติดตัวจำเลยที่ถูกปล่อยตัวชั่วคราวตลอดเวลาจะกลายเป็นการละเมิดความเป็นส่วนตัว ด้วยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์มีคุณสมบัติสำคัญที่สามารถนำมาใช้กับมาตรการและเงื่อนไขที่ศาลกำหนดได้ เช่น การห้ามออกนอกเขตพื้นที่ที่กำหนดการห้ามเข้าเขตพื้นที่ที่กำหนด การจำกัดความเร็วของผู้ขับขี่ยานพาหนะและการติดตามเพื่อให้ทราบตำแหน่งที่อยู่ของผู้กระทำความผิด เพื่อเฝ้าระวังป้องกันไม่ให้กลับไปกระทำความผิดซ้ำอีก ดังนั้นหากมีการนำเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับกระบวนการปล่อยตัวชั่วคราวของกฎหมายไทย ก็จะทำให้จำเลยทุกคนมี

โอกาสได้รับการปล่อยตัวชั่วคราวมากขึ้น และศาลเองก็จะมีเครื่องยืนยันว่าในการดำเนินการพิจารณาคดีจะมีตัวจำเลยมาศาล หรือหากจำเลยหลบหนีหรือมีพฤติกรรมส่อไปในทางว่าจะหลบหนีไม่มาศาล ก็สามารถที่จะทราบตำแหน่งที่อยู่ของบุคคลนั้นได้ทันที อันเป็นการง่ายต่อการติดตามนำตัวจำเลยนั้นมาศาล ทั้งยังไม่เป็นภาระแก่จำเลยที่มีฐานะทางเศรษฐกิจที่ไม่ดี ไม่มีหลักประกันในการขอปล่อยชั่วคราว

แนวคิดทฤษฎีในการกำหนดมาตรการในการป้องกันการก่อเหตุทะเลาะวิวาทใช้ความรุนแรงของนักเรียนอาชีวศึกษานั้น มีหลักการและแนวคิดทฤษฎีหลายประการ คือ แนวคิดทฤษฎีการทะเลาะวิวาทใช้ความรุนแรง รูปแบบการก่อเหตุทะเลาะวิวาท แนวคิดทางอาชญาวิทยาที่เกี่ยวกับการทะเลาะวิวาทใช้ความรุนแรง ทั้งทฤษฎีความขัดแย้ง ทฤษฎีปฏิสัมพันธ์ และทฤษฎีกลวิธีสร้างความเป็นกลาง ซึ่งแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับการก่อเหตุทะเลาะวิวาทใช้ความรุนแรงนั้น เกิดจากภาวะภายในจิตใจทั้งสิ้น โดยการก่อเหตุทะเลาะวิวาทนี้เป็นการสร้างเกาะคุ้มกันตนเองจากความคิดของเยาวชนตามหลักทฤษฎีที่กล่าวมาข้างต้น

ทั้งทฤษฎีในการป้องกันเยาวชนก่อเหตุทะเลาะวิวาทใช้ความรุนแรง ตามแนวทางอาชญาวิทยา ตามแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา ซึ่งกำหนดแนวทางในการป้องกันให้สถานศึกษาให้ความร่วมมือกับภาครัฐในการดำเนินการกิจกรรมในการป้องกันก่อนเกิดเหตุ รวมทั้งแนวคิดในการใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยมาประกอบการกำหนดมาตรการในการป้องกันและในการให้สวัสดิภาพแก่นักเรียนอาชีวศึกษาที่ก่อเหตุทะเลาะวิวาท ด้วยการลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญานั้น ไม่สามารถใช้กับนักเรียนอาชีวศึกษาได้เนื่องจากเป็นกลุ่มเยาวชนที่ได้รับการยกเว้นโทษจากการกระทำความผิด ทั้งหลักสากลมุ่งเน้นให้แก้ไข ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและเบี่ยงเบนคดียอกจากกระบวนการยุติธรรม จึงเป็นเหตุให้สมควรใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยในการควบคุมตัวแทนการลงโทษจึงเป็นมาตรการที่เหมาะสมกับพฤติกรรม